

Buletin lunar
al CNPF – luna
octombrie 2012

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Guru în asigurări –
„funcție vacantă”

5

În Moldova are loc prima campanie națională de informare „Ce faci în caz de accident rutier”

Campania este organizată de Comisia Națională a Pieții Financiare, Direcția poliției rutiere, organizația Sirumo (Securitatea rutieră în Moldova) și Asociația pentru promovarea asigurărilor cu susținerea operatorilor de pe piață.

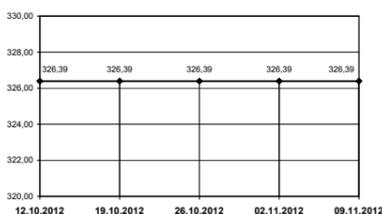
Scopul campaniei este informarea conducătorilor auto privind asigurarea și procedurile care trebuie să fie efectuate în cazul accidentelor.

Timp de o săptămână (12-17 noiembrie), în cadrul campaniei la Chișinău vor fi împărțite circa 100 mii de broșuri cu informații despre asigurări, despre acțiuni necesare de a fi întreprinse în cazul accidentelor, despre posibilități de rambursare a pierderilor.

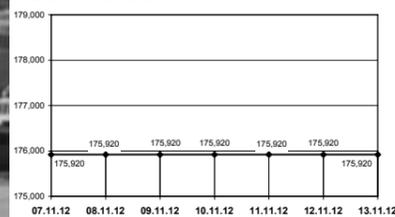
Infomarket

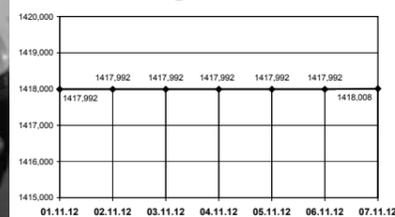
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
14.11.2012

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	15.6463
Dolar S.U.A.	1	12.3035
Rubla rusească	1	0.3873
Hrivna ucraineană	1	1.5032
Leu românesc	1	3.4473

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 5-9 noiembrie 2012 a constituit 820,1 mii lei, cu 633 mii lei mai mult decât volumul săptămânii precedente. În total au fost înregistrate 17 tranzacții cu valorile mobiliare a 10 emitenți.

În Secția de Bază a bursei (piața interactivă) au avut loc 9 tranzacții în sumă de 163,9 mii lei. Prețul de piață al acțiunilor „Moldindconbank” a constituit 110 lei. Acțiunile companiei “Floare-Carpet” continuă să se tranzacționeze cu 5 lei per acțiune.

În Secția Tranzacțiilor Directe au fost înregistrate tranzacții de vânzare a acțiunilor prin intermediul licitațiilor cu strigare în volum de 656,1 mii lei. Prețul acțiunilor “Apromaș” a crescut cu 50 bani și a constituit 10,50 lei per acțiune. Prețul acțiunilor întreprinderii “Constructorul” rămâne stabil la nivelul de 10 lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36.

www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

În atenția acționarilor, Societăților pe Acțiuni și participanților profesioniști ai pieței financiare!

Ziarul Capital Market, în baza campaniei de abonare pentru anul 2013 desfășoară acțiunea „Abonează-te la ziarul Capital Market”.

Abonații vor primi o reducere de 10 la sută la publicarea raportului financiar și a informației privind desfășurarea adunării anuale a acționarilor.

Pe lângă aceasta, abonații ziarului vor putea, în calitate de bonus, să obțină informația despre anunțurile și dările de seamă ale Societăților pe Acțiuni publicate anterior în ziar.

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituții ce oferă servicii de tipografie. Tipografiile pot depune cereri până la 21 noiembrie.

Informații suplimentare la numărul de telefon: 022 227758.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 10 • 2012

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În octombrie 2012, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 5 emisiuni de acțiuni în valoare de 200,77 mil. lei., inclusiv 2 emisiuni de acțiuni la înființarea societății pe acțiuni în valoare de 75,00 mil. lei și 3 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 125,77 mil. lei (Tabelul nr. 1).

În ianuarie-octombrie 2012 au fost realizate emisiuni de acțiuni în valoare de 993,17 mil. lei, ceea ce în mărime absolută arată o valoare mai mare față de perioada similară a anului precedent cu 146,28 mil. lei sau cu 17,3% (Tabelul nr. 3).

Volumul investițiilor străine atrase prin intermediul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2012 constituie 401,60 mil. lei, sau 40,4% din totalul emisiunilor din această perioadă.

PIAȚA SECUNDARĂ

În octombrie 2012 pe piața secundară au fost efectuate 385 tranzacții cu valori mobiliare în volum total de 119,02 mil. lei, înregistrându-se o creștere de 3,8 ori față de luna similară a anului precedent (Diagrama nr. 1).

Volumul tranzacțiilor bursiere înregistrate în octombrie 2012 constituie 2,09 mil. lei sau 2% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară (Diagrama nr. 2).

Ponderele tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier constituie 28% din numărul total al tranzacțiilor (Diagrama nr. 3).

În octombrie 2012, CNPF a înregistrat prospectele următoarelor oferte publice a valorilor mobiliare pe piața secundară:

- oferta publică de preluare benevolă, inițiată de ofertantul Societatea Comercială "CEBA GRUP" S.R.L., obiectul căreia îl constituie procurarea a 674 331 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "ELEVATOR KELLEY GRAINS" (IDNO 1003608001881, or. Căușeni, str. Șoseaua Tighinei, 13) la prețul de 10,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 40/8 din 12.10.2012, Monitorul Oficial 222-227/1260,26.10.2012);
- oferta publică de preluare benevolă, inițiată de ofertantul Societatea Comercială "CEBA GRUP" S.R.L., obiectul căreia îl constituie procurarea a 390 942 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "ELEVATORUL IARGARA" (IDNO 1003605005073, r-nul Leova, or. Iargara, str. 31 August 1989,3) la prețul de 5,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 40/9 din 12.10.2012, Monitorul Oficial 222-227/1261,26.10.2012);

- oferta publică de preluare obligatorie, inițiată de ofertantul TREZEME LIMITED, obiectul căreia îl constituie procurarea a

96 288 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „Floarea Soarelui” (IDNO 1002602001837, or. Bălți, str. 31 August, 6) la prețul de 50,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea CNPF nr. 42/3 din 26.10.2012, Monitorul Oficial nr. 229-233/1292 din 02.11.2012).

În ianuarie-octombrie 2012 pe piața secundară au fost efectuate 3594 tranzacții cu valori mobiliare în volum de 1058,91 mil. lei. Volumul tranzacțiilor s-a micșorat cu 770,29 mil. lei sau cu 42% față de perioada similară a anului precedent (Tabelul nr. 4).

PIAȚA BURSIERĂ

Pe piața bursieră în octombrie 2012 au fost înregistrate 108 tranzacții în volum total de 2,09 mil. lei. Rulajul bursier s-a micșorat de 5,8 ori față de cel înregistrat în octombrie 2011 (Diagrama nr. 4).

Informația privind tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul bursier este prezentată în Tabelul nr. 5.

SEGMENTUL EXTRABURSIER

În octombrie 2012 pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 277 tranzacții în volum de 116,93 mil. lei. Volumul acestor tranzacții s-a majorat de 6,2 ori în raport cu indicatorul din luna octombrie 2011 (Diagrama nr. 5).

În structura tranzacțiilor extrabursiere din perioada de raport ponderea maximă revine tranzacțiilor de aport la capitalul social - 85,4% sau 99,78 mil. lei. Tranzacțiile de vânzare-cumpărare constituie 10,4% (12,20 mil. lei) din totalul tranzacțiilor de donație și moștenire - 2,7% (3,17 mil. lei), alte tranzacții - 1,5% (1,78 mil. lei, inclusiv: 0,98 mil. lei - tranzacțiile cu valorile mobiliare nesolicitate în condițiile Legii 392-XVI din 13.05.1999,0,67 mil. lei - tranzacțiile de răscumpărare a valorilor mobiliare de către societate legate de reorganizarea acesteia și/sau expirarea termenului de circulație a valorilor mobiliare, 0,13 mil. lei - răscumpărarea valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art. 79 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, 1,5 mii lei - distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului averii între soți conform hotărârii instanței judecătorești și 10 lei - înstrăinarea sau transmiterea acțiunilor de tezaur de către emitent personalului și/sau acționarilor societății) (Diagrama nr. 6).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare:
tel.: (37 322) 859430

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în octombrie 2012

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivel de cotare la BVM
Emisiunile de acțiuni, plasate la înființarea societății pe acțiuni						
CA "EUROASIG GRUP" S.A.	MD14OASE1003	15000000	150000	100	100	-
S.A. "REGIA APĂ CANAL-ORHEI"	MD14GIAR1000	60000000	600000	100	100	-
Total		75000000	750000			
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
S.A. "DAAC Hermes grup"	MD14MARS1000	37654600	18827300	1	2	-
B.C. "ProCreditBank" S.A.	MD14PROB1000	43117000	43117	1000	1000	-
B.C. "COMERTBANK"	MD14BANK1005	45000000	90000	500	500	-
Total		125771600	18960417			
TOTAL general		200771600	19710417			

Tabelul nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în octombrie 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	1,03	-	0,02	2,69	75,00	De 28 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	30,96	81,19	38,57	128,29	125,77	98,0%
Total	31,99	81,19	38,59	130,98	200,77	153,3%

Tabelul nr. 3 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	8,02	5,39	5,26	26,18	352,56	De 13,5 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	665,37	312,80	616,74	820,71	640,61	78,1%
Total	673,39	318,19	622,00	846,89	993,17	117,3%

Tabelul nr. 4 Piața secundară, ianuarie-octombrie 2008-2012

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	2645	1292	2143	1677	1599	95,3
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	857,30	132,44	198,04	194,69	537,21	275,9
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	227081	217544	2324	2740	1995	72,8
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	463,83	449,01	222,82	1634,51	521,70	31,9
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	229726	218836	4467	4417	3594	81,4
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	1321,13	581,45	420,86	1829,20	1058,91	57,9

Tabelul nr. 5 Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, octombrie 2012

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor, lei	Prețul unei acțiuni, lei		Prețul mediu al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală, lei	Ponderea acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise %	Nr. de tranzacții	Nivel de cotare
				Min.	Max.					
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive										
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	6483	714945	110	115	110,28	100	0,13	6	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	985	43241,5	43,9	43,9	43,9	10	0,00	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII" S.A.	MD14BECM1002	2100	84000	40	40	40	5	0,01	6	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	360	396000	1100	1100	1100	200	0,03	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII" S.A.	MD24BECM1000	552	557,5	1,01	1,01	1,01	1	0,18	1	1
Total			1238744						15	

Diagrama nr. 1 Tranzacțiile pe piața secundară a valorilor mobiliare, octombrie 2008-2012

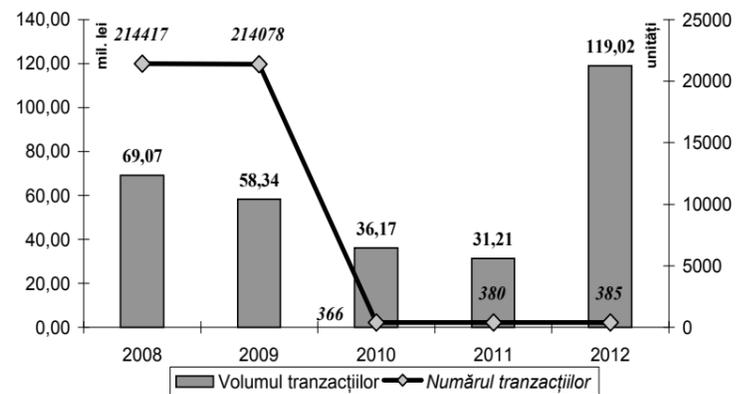

Diagrama nr. 2 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2012 (după volumul tranzacțiilor)

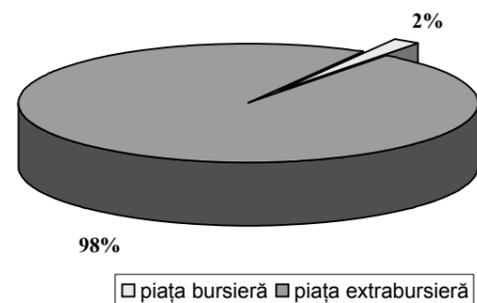

Diagrama nr. 3 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2012 (după numărul tranzacțiilor)

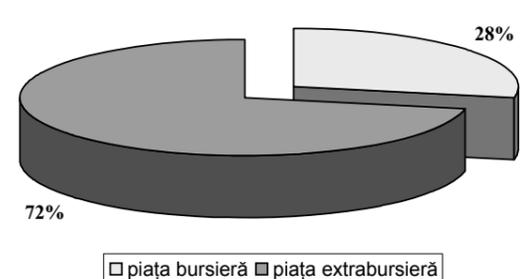

Diagrama nr. 4 Tranzacții bursiere, octombrie 2008-2012

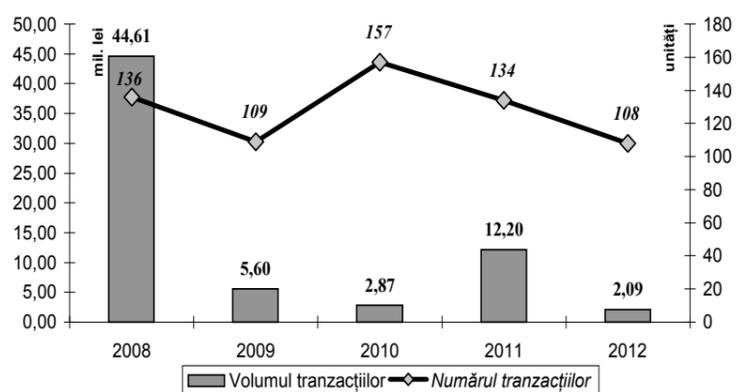

Diagrama nr. 5 Tranzacții extrabursiere, octombrie 2008-2012

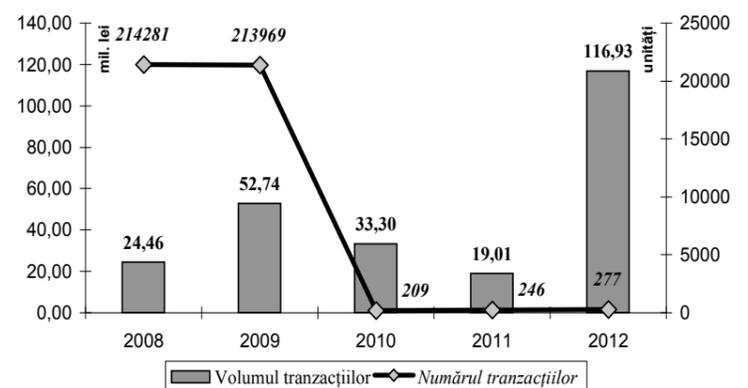
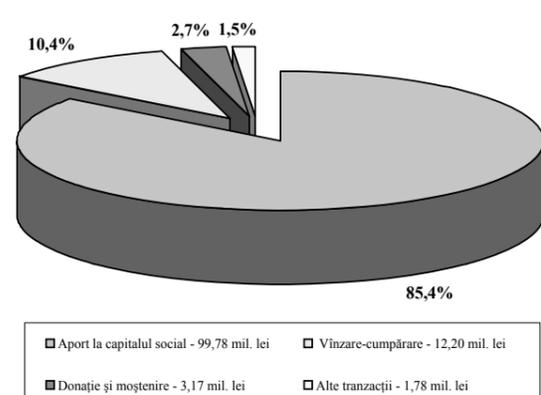

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor extrabursiere, octombrie 2012

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței din 09 noiembrie 2012 a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare au fost examinate rezultatele controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către brokerul de Asigurare-Reasigurare „PRODEVIZ” S.R.L. În hotărârea aprobată la acest subiect se prescrie conducerii Brokerului dat respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control, luându-se act de tragerea la răspundere contravențională a administratorului Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PRODEVIZ” S.R.L., de informarea despre remiterea în adresa brokerilor a scrisorii de intenție privind rezilierea contractelor de mandat începând cu 16.09.2012, de ținerea Registrului persoanelor fizice și juridice identificate, precum și de achitarea penalității. Conform hotărârii, Brokerul de Asigurare-Reasigurare „PRODEVIZ” S.R.L. va informa Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de o lună despre executarea hotărârii, cu anexarea documentelor confirmative.

În urma examinării rezultatelor inspecției în teren la Compania de Asigurări „MOLDOVA-ASTROVAZ” S.A., Consiliul de administrație a hotărât să sancționeze compania cu amendă, să prescrie repetat conducerii Companiei de Asigurări „MOLDOVA-ASTROVAZ” S.A. respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, precum și întreprinderea tuturor măsurilor de rigoare privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul inspecției în teren, să informeze Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de o lună despre executarea hotărârii, cu anexarea documentelor confirmative.

Consiliul de administrație a înregistrat prospectul ofertei publice de procurare pe piața secundară a valorilor mobiliare, inițiată de insiderul societății Urzică Svetlana, obiectul căreia îl constituie procurarea a 40 000 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „AVICOLA” la prețul de 3,20 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării.

De asemenea, la ședință a fost înregistrat prospectul ofertei publice a valorilor mobiliare pe piața secundară, inițiată de insiderul Societății pe acțiuni „Fabrica Elemente de Construcții” Vladimir Vozian, obiectul căreia îl constituie procurarea a 81 988 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „Fabrica Elemente de Construcții”, la prețul de 10,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării.

Consiliul de administrație al CNPF a înregistrat în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale:

- Societății pe acțiuni „MILEȘTI-VIN” în sumă de 961 810 lei în număr de 96 181 acțiuni ordinare nominative cu VN-10 lei din contul mijloacelor bănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 3 804 980 lei, divizat în 380 498 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu VN-10 lei. După majorare capitalul social al societății va constitui 4 766 790 lei, divizat în 476.679 acțiuni ordinare nominative cu VN- 10 lei;

- Societății pe acțiuni „DRUMURI-EDINET” în sumă de 11 722 780 lei în număr de 1 172 278 acțiuni ordinare nominative cu VN-10 lei din contul aporturilor nebănești. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 8 910 150 lei, divizat în 891 015 acțiuni ordinare nomina-

tive cu VN-10 lei. După majorare capitalul social al S.A. „DRUMURI- EDINET” va constitui 20 632 930 lei divizat în 2 063 293 acțiuni cu VN-10 lei per acțiune.

Examinând cererile și materialele prezentate, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a hotărât să autorizeze reorganizarea:

- Societății pe acțiuni „CIOCANA” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul la societatea existentă S.R.L. „AGLON”;

- Societății pe acțiuni „STAȚIUNEA TEHNOLOGICĂ DE MAȘINI CAHUL” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul la societatea existentă S.R.L. „TORNIS-COM”;

- Societății pe acțiuni „DRUMURI-EDINET” prin fuziune (absorbție) a Societății pe acțiuni „DRUMURI-DONDUȘENI” și a Societății pe acțiuni „DRUMURI-OCNIȚA”;

- Societății pe acțiuni „DRUMURI-DONDUȘENI” prin fuziune (absorbție) la Societatea pe acțiuni „DRUMURI-EDINET”;

- Societății pe acțiuni „DRUMURI-OCNIȚA” prin fuziune (absorbție) la Societatea pe acțiuni „DRUMURI-EDINET”.

În rezultatul examinării bilanțurilor controalelor complexe privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „CORNEȘTI” și A.E.Î. „BĂNEȘTI”, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat hotărârea prin care se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorilor executivi ai asociațiilor, se prescrie administratorilor A.E.Î. „CORNEȘTI” și A.E.Î. „BĂNEȘTI” întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, urmând ca A.E.Î. „CORNEȘTI” și „BĂNEȘTI” să prezinte lunar CNPF, până la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

În cadrul ședinței s-a decis prin înscriere protocolară să fie avizată radierea din Registrul de stat al persoanelor juridice a Asociației de Economii și Împrumut a Cetățenilor „FILADEFIA” cu sediul în satul Țîntăreni, raionul Anenii-Noi, în rezultatul lichidării.

Urmare a examinării cererii depuse, s-a avizat reducerea participației calificate în capitalul social al Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. deținută de Grawe Consulting & Development International S.R.L. de la 33,49% sau 19 214 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot la 0% sau 0 acțiuni.

De asemenea, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a reperfectat licențele Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A.: seria CNPF nr. 000097, eliberată la 9 decembrie 2008 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurării de viață și seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexelor la licențe cu: includerea subdiviziunilor separate noi amplasate pe adresele: mun. Chișinău, str. Ginta Latină, 9/2, mun. Chișinău, str. Hîncești, 43; b) excluderea adresei subdiviziunii amplasată pe adresa or. Anenii-Noi, str. Chișinăului, 10c.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Autoritățile moldovenești au îndemnat companiile americane să investească în Moldova

Potrivit Agenției „INFOTAG”, premierul Vlad Filat a declarat, joi, la deschiderea forumului de investiții moldo-american din Chișinău, că prezența sa la eveniment face dovada importanței pe care Guvernul o acordă atragerii investițiilor, creării unui climat investițional favorabil. Filat și-a exprimat speranța că în cadrul negocierilor vor fi identificate noi metode de colaborare care vor oferi investiții în Moldova, subliniind că doar realizarea reformelor nu este suficientă, e nevoie ca acestea să fie susținute de o dezvoltare economică importantă.

Premierul s-a referit și la oportunitățile economice ale Moldovei, amintind că țara are încheiate acorduri de liber schimb cu țările CSI, negociază crearea unei zone de liber schimb R. Moldova – Uniunea Europeană, pentru care planifică să semneze un acord până la sfârșitul anului 2013 – dovadă că există o piață de desfacere enormă, iar pentru agenții economici – prosperarea afacerilor. Vlad Filat a evocat experiența agenților economici din Turcia, care au reușit să formeze asociații care îi ajută în activitate și în colaborarea cu autoritățile.

Viceprim-ministrul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, i-a informat pe participanții la forum despre situația economică din Moldova, oportunitățile de investiții și planurile de viitor, subliniind că forumul curent se înscrie în planul de acțiuni al Guvernului pentru atragerea investițiilor.

Lazăr a relatat despre proiectele de parteneriat public-privat, obiectivele care vor fi scoase la privatizare, domeniile de mare interes, în special cel agroindustrial, energetic, de infrastructură. Oficialul a vorbit și despre oportunitățile de investiții în parcuri și zone economice libere. „Avem și probleme dar lucrăm la rezolvarea lor. Întreprindem măsuri pentru ca instruirea cadrelor să țină cont de cererea pieței”, a subliniat viceministrul.

Ambasadorul SUA în Moldova, William Moser, a dat asigurări că SUA vor continua să sprijine Moldova în realizarea reformelor pentru dezvoltarea economică. El s-a referit la proiectele care se implementează în țară cu suportul SUA și urmăresc susținerea competitivității mărfurilor autohtone.

Ambasadorul României în Moldova, Marius Lazurca, a abordat subiectul relațiilor economice moldo-române, amintind că valoarea schimburilor comerciale ale celor două state va atinge \$1 mlrd. către sfârșitul anului 2012.

La forumul care și-a ținut lucrările până pe 9 noiembrie, au participat companii americane cu activități în Moldova, companii americane din țările vecine, agenți economici străini și autohtoni. În timpul forumului au avut loc o serie de prezentări: „Sistemul fiscal al Moldovei”; „Accesul la piață. Ce este de așteptat?”; „Sfaturi practice pentru extinderea afacerilor în Moldova pentru companii americane care activează în România”; „Experiența Horizon Capital Advisors în Moldova”; „Mese rotunde pe domenii de interes: sectorul tehnologiei informației, eficiența energetică, alimentație”. În ziua a doua a forumului participanții au avut ocazia să viziteze parcul industrial „Tracom” și zone economice libere.

Organizatorii forumului au fost Organizația pentru promovarea exporturilor și Atragerea Investițiilor (MIEPO) și Camera de Comerț Americană în Moldova (AmCham).

„INFOTAG” precizează: Datele Camerei Înregistrării de Stat arată că în Moldova au fost înregistrate 380 de companii cu capital american, iar investițiile totale se ridică la 392,4 mil. lei.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresă: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,
Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,
Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-ŞEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în «Capital Market» reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Guvernarea corporativă, o necunoscută pentru firmele moldovenești

Subiectul guvernării corporative încearcă să se impună de ceva timp mediului de afaceri autohton, însă a atras atenția companiilor și investitorilor doar acum 5 ani, când Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a inițiat un Cod menit să determine companiile să adopte politici etice și transparente în activitate.

Se știe că, guvernarea corporativă desemnează mecanismele după care o companie este gestionată și controlată, chiar dacă grupul-țintă urmărit este limitat. Standardele internaționale privind guvernarea corporativă au în vedere, preponderent, sfera societăților pe acțiuni, care, de regulă, sunt întreprinderi mari. Celelalte întreprinderi rămân în afara standardelor, dar, în principiu, nu există o limitare de natură legală sau convențională.

Actualmente, în Republica Moldova sunt înregistrate în jur de 3 mii societăți pe acțiuni, mai puțin de jumătate dintre ele fiind viabile. Respectiv, aproximativ 700 ar reprezenta aderenții potențiali la actul de guvernare corporativă, așa cum prevede art. 2 al Legii privind societățile pe acțiuni. Articolul respectiv desemnează societățile care dispun de un capital minim de 500 mii lei și sunt gestionate de 50 și mai mulți acționari, precum și cele de interes public.

ÎN RM EXISTĂ DOAR UN MODEL AL CODULUI

Deși în unele țări europene aderența și implementarea principiilor codului de guvernare corporativă este obligatorie, în Moldova, deocamdată, acest act normativ rămâne a fi o recomandare utilă pentru societățile pe acțiuni care vor să-și îmbunătățească managementul și calitatea afacerii. Până acum, la Codul elaborat de CNPF au aderat 30 de societăți pe acțiuni, în mare parte, întreprinderi cu capital străin, care trebuie să se conformeze atât cerințelor din exterior, cât și necesității de atragere continuă a investițiilor. Or, anume investitorii acordă o mare atenție sistemelor de guvernare corporativă implementate într-o companie și sunt dispuși chiar să plătească în plus pentru rezultate performante în acest domeniu.

„Utilizarea și aderența la principiile codului depinde de acționarii companiei. Ei decid, însă mulți, sau nu înțeleg necesitatea acestui cod sau consideră complicată adoptarea regulilor de guvernare corporativă, deoarece presupune modificarea ac-

tului constitutiv al societății. În acest caz, schimbările vizează respectarea drepturilor acționarilor, tratamentul echitabil al tuturor acționarilor, dar și o comunicare transparentă”, spune Valeria Secaș, șefa Direcției monitorizare emitenți, CNPF, accentuând că guvernarea corporativă presupune și un sistem de control bine pus la punct.

Valeria Secaș explică aderența lentă a societăților la codul respectiv prin două motive. Unul ar fi frecvențele dispute chiar între acționari și doi – interesul lor scăzut pentru acest domeniu din lipsa unei culturi financiare. Din motive greu de înțeles, Bursa de Valori, care este și ea o societate pe acțiuni, nu are adoptat încă Codul de guvernare corporativă. În același timp, companiile listate prezintă acesteia declarațiile cu privire la aplicarea sau nu a codului dat.

Codul de guvernare corporativă, aprobat de către CNPF în iunie 2007, este, la moment, unicul document de acest fel și se bazează pe principiile Organizației Internaționale de Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Cele mai importante prevederi definite de OECD se referă la drepturile acționarilor în materie de guvernare corporativă și anume – dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării generale a acționarilor, dreptul de a obține informații relevante și suficiente cu privire la întreprindere în timp și în mod regulat, dreptul de a alege și de a revoca membrii Consiliului de administrație și aprobarea tranzacțiilor extraordinare.

În baza Codului propus de CNPF, societățile își elaborează deja singure propriul cod, ajustat la necesitățile și interesele pe care le au. Totodată, Valeria Secaș menționează că la respectivul Cod vor fi introduse unele amendamente, actualizându-l la bunele practici de guvernare corporativă. Astfel, un proiect comun dintre Camera de Comerț și Industrie (CCI), Corporația Internațională de Finanțare (IFC) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) prevede elaborarea unui nou document, menit să îmbunătățească Codul existent.

BĂNCILE SUNT PRIMII ADERENȚI

Se poate spune că băncile comerciale sunt cei mai disciplinați aderenți ai Codului de guvernare corporativă. În aprilie 2010, Banca Națională a Moldovei (BNM) le-a impus elaborarea și respectarea obligatorie a Codului, printr-un document special – Regulamentul cu privire la sistemul de control al băncilor. Din cele 14 bănci funcționale, nu există nici una care să nu respecte principiile actului respectiv.

„La un moment dat, băncile din Moldova au simțit necesitatea unei gestionări mult mai eficiente pentru a fi active și competitive pe piața locală. Codul de guvernare corporativă le permite să delimiteze clar responsabilitățile în cadrul băncilor, să-și elaboreze strategii de dezvoltare și politici interne de administrare a riscurilor”, concretizează Galina Berdezanu, șef adjunct Departamentul reglementare și supraveghere bancară, BNM.

În general, băncile autohtone se conduc și după principiile de guvernare corporativă stabilite de Comitetul Basel pentru supraveghere bancară, acceptate ca repere în managementul bancar din multe țări. Potrivit reprezentantului BNM, ghidarea de principii respective nu presupune stabilirea unui nou cadru legislativ la nivel național, ci vine, mai curând, să sprijine băncile în consolidarea propriului cadru de guvernare corporativă. BNM promovează principiile de guvernare corporativă prin reglementări prudențiale referitor la cotele substanțiale în capitalul băncilor, exigențe față de administratorii acestora, tranzațiile cu persoanele afiliate, expunerile mari, sistemele de control în bănci ș. a.

ÎNTEPRINDERILE CU COTA DE STAT, CODAȘE DUPĂ RANDAMENT

Recent, Ministerul Economiei a identificat problemele existente la întreprinderile cu cota de stat în materie de gestionare eficientă și a elaborat un set de recomandări-draft pentru acestea. „Cea mai gravă problemă cu care se confruntă majoritatea întreprinderilor de stat, este performanța redusă. Din acest motiv întreprinderile înregistrează pierderi, au o rentabilitate redusă a capitalului propriu, o rată înaltă de îndatorare mare și un randament foarte scăzut al activelor”, susține Roman Laduș, expert, Ministerul Economiei.

Doar în anul 2011, potrivit datelor

Ministerului Economiei, din cauza administrării ineficiente, întreprinderile cu cota de stat au adus un prejudiciu bugetului național de 375 mil. lei. Anul trecut, numărul total de întreprinderi cu cotă de stat supuse analizei economico-financiare era de 399 (131 SA și 268 ÎS), din acestea 127 au înregistrat pierderi (30 SA și 97 ÎS). Deci, ponderea întreprinderilor cu cotă de stat care au înregistrat pierderi este de circa 32%. Totodată, acestea au efectuat un șir de cheltuieli care au dus la majorarea prețului sau tarifului final la produsele și serviciile prestate.

Potrivit experților, întreprinderile cu cota de stat au cel mai mult nevoie de o reformă în gestionarea și administrarea instituțională. Cu alte cuvinte, adoptarea și respectarea principiilor de guvernare corporativă ar putea redresa situația lor, care ar permite și bugetului de stat să nu mai înregistreze pierderi la venituri din dividende, impozite sau privatizări.

Roman Laduș susține că întreprinderile cu cota de stat trebuie supuse unui control riguros în ceea ce privește transparența în activitate. „Legislația în vigoare nu obligă nici întreprinderile de stat și nici societățile pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni (cu excepția celor ce cad sub incidența art. 2. din Legea privind SA) să publice pe site-uri sau în alte mijloace de comunicare informații privind rapoartele financiare, planurile strategice și cele de afaceri, componența consiliului și CV-urile acestora, numele directorului și inclusiv denumirea fondatorului”, spune el.

Dintre cele 79 societăți pe acțiuni în care statul deține mai mult de 50% doar 16 entități (circa 24%) au site-

uri, însă nu toate plasează informație actualizată. Nici o companie din cele 16 nu plasează deciziile luate de adunarea generală a acționarilor, de către consiliu sau administrator, la fel nu prezintă planurile de afaceri sau cele strategice. Doar Banca de Economii are plasată pe site informația privind auditul și unele regulamente. Raportul Ministerului Economiei mai arată că absolut nici o întreprindere de stat nu plasează rapoartele financiare pe site.

În plus, Curtea de Conturi (CC) semnalează o serie de încălcări a legislației, cum ar fi Codul Fiscal, Codul Civil, Legea privind întreprinderile de stat, Legea contabilității, Legea cadastrului bunurilor imobile și alte acte normative. Studiul „Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi 2011”, elaborat de Expert-Grup, indică că aproximativ 54% din recomandările CC nu sunt executate. Pentru comparație, Oficiul Național de Audit din Suedia consideră ca acceptabilă o rată de neexecutare a recomandărilor de până la 30% din totalul recomandărilor formulate.

Ministerul Economiei intenționează să introducă pentru întreprinderile cu cota de stat obligativitatea unor norme de guvernare corporativă asemănătoare cu cea a societăților pe acțiuni, ca ele să-și reducă pagubele față de stat cu 50% până în 2016 și cu 80% până în 2020. De asemenea, întreprinderile vor trebui să-și elaboreze planuri de afaceri și ai indicatorilor de performanță pe un termen de trei ani, începând cu 2013. Tot din anul viitor, toate întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu o cotă de stat de peste 30% vor fi obligate să-și efectueze auditul extern.

Lilia PLATON

HOTĂRÎRE

cu privire la prescrierea repetată unor asociații de economii și împrumut de a prezenta rapoartele specializate pentru trimestrul II al anului de gestiune 2012

Nr. 42/11 din 26.10.2012

Monitorul Oficial nr. 234-236/1334 din 09.11.2012

Ca rezultat al monitorizării executării Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 37/3 din 13.09.2012 „Cu privire la prezentarea de către asociațiile de economii și împru-

mut a rapoartelor specializate pentru trimestrul II al anului de gestiune 2012” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 205-207, art. 1141), s-a constatat nerespectarea cerințelor pct. 1 din hotărâre de către 7 asociații de economii și împrumut.

În temeiul art. 8 lit. c) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), lit. e) și lit. r), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998

„Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 9 alin. (2) lit. b) și lit. e), art. 32 alin. (1), art. 44 alin. (2), art. 49 alin. (1) lit. a), lit. c) și lit. e) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (Monitorul Oficial al Republi-

cii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506), art. 8 alin. (1) lit. c) pct. 36, art. 21 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 26-28, art. 95), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se prescrie repetat administratorilor asociațiilor de economii și împrumut, conform anexei, prezentarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare a rapoartelor specializate pentru trimestrul II al anului de gestiune 2012 în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

2. Se avertizează administratorii asociațiilor de economii și împrumut enumerate în anexă cu retragerea licențelor pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, în cazul nerespectării prevederilor pct. 1 din prezenta hotărâre.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Victor CAPTARI

Chișinău, 26 octombrie 2012.

Nr. 42/11.

Anexă la Hotărârea CNPF nr. 42/11 din 26 octombrie 2012

Nr.	Denumirea asociației	Adresa	IDNO
1.	A.E.Î. „CREDITE – ȚAUL”	s. Țaul, r-nul Dondușeni	1004604000964
2.	A.E.Î. „TEMELEUȚANUL”	s. Temeleuți, r-nul Călărași	1003609000618
3.	A.E.Î. „HAN – CREDIT”	s. Hansca, r-nul Ialoveni	1004600022825
4.	A.E.Î. „NISTRU – CREDIT”	s. Solonceni, r-nul Rezina	1003606015576
5.	A.E.Î. „COMORILE PLAIULUI”	s. Mîrzești, r-nul Orhei	1003606011947
6.	A.E.Î. „ȘERCANI”	s. Șercani, r-nul Orhei	1004606000935
7.	A.E.Î. „LEUFIN”	s. Costești, r-nul Ialoveni	1005600034872

Guru în asigurări – „funcție vacantă”

În era în care lucrurile se mișcă atât de repede și schimbările sunt la ordinea zilei, se pare că toate o iau razna, iar noi trăim cu permanenta senzație că rămânem undeva în urmă. Tot mai des și insistent se vorbește despre instruirea continuă necesară de aplicat în toate domeniile, inclusiv și în cel al asigurărilor. Mai cu seamă că apropierea de unele standarde internaționale presupune și un grad de instruire pe măsură. Care ar fi cea mai oportună formă de instruire a angajaților din domeniul asigurărilor, pe ce aspecte ar trebui să fie pus accentul, formatul, dar și cine ar putea fi responsabil de aceste instruirii, am încercat să aflăm chiar de la cei interesați direct de acest subiect – operatorii de pe piața asigurărilor.

Viorel Dandara, președintele Uniunii Asiguratorilor susține că doar o testare a angajaților din domeniul asigurărilor ar indica mai aproape de realitate nivelul de cunoștințe a acestora. În general, consider că la capitolul instruire oricând este loc de mai bine. Cred că managerii companiilor de asigurare înțeleg necesitatea și importanța instruirii personalului, doar că, de cele mai multe ori, nu le ajunge timp pentru acest lucru. Dacă mă întrebați de forma în care ar trebui să aibă loc instruirea, atunci cred că ar trebui găsit „mijlocul de aur” pentru a fi interesați în așa crește nivelul profesional atât managerii, cât și angajații. Probabil ar fi bine să fie o instituție specializată de perfecționare a cadrelor în domeniul asigurărilor. Doar că acest lucru ar trebui făcut la un nivel profesional foarte înalt, pentru ca această instituție să nu devină ca multe altele din acest domeniu. Evident, din moment ce domeniul asigurărilor este unul în care activează companii private, costurile ar trebui suportate de către aceștia. Poate, în anumite proporții din fonduri europene. În procesul de instruire trebuie să fie implicată Comisia Națională a Pieței Financiare, uniunile de profil, Academia de Studii Economice.

Anton Caba, președintele Asociației Brokerilor de Asigurare Reasigurare (ABAR) susține că angajații din cadrul companiei trebuie să meargă la cursuri cel puțin o dată la trei luni. Aceasta este una dintre principalele modalități de dezvoltare a unui profesionist. Prin participarea la asemenea instruirii oamenii văd curențele din activitatea lor, află răspunsuri la întrebări. De exemplu, unii „se tem” de client, alții află cum să-și gestioneze corect timpul. În orice domeniu oamenii trebuie să se instruiască continuu. Or, aceasta este o condiție indispensabilă a dezvoltării părții calitative a lucrurilor.

În general aș putea spune că la noi oamenii sunt ignoranți față de tot ce înseamnă cultivare, lectură, investire în capacitățile profesionale. Mulți dintre ei operează cu astfel de fraze: „eu, care lucrez de 10 ani în asigurări să merg la seminar? Păi, eu știu tot. Ce o să-mi spună mie un tinerel pe parcursul a două zile?”

Calific ca fiind binevenite standardele care urmează a fi impuse de organul de supraveghere privind instruirea angajaților din industria asigurărilor. Consider că, inițial, oamenii vor califica acest lucru ca ceva obligatoriu, dar în timp se vor convinge că este ceva absolut necesar.

Prioritar, în cadrul instruirilor pentru angajații din domeniul asigurărilor este să fie învățați cum să comunice între ei, dar și corect și transparent cu clientul, nu doar când

vând produsul, dar și când survine cazul asigurat. De aici, de fapt, derivă restul problemelor care urmează să fie soluționate. Sunt necesare instruirii privind aplicarea normelor legale, vânzării produselor de asigurare, de către compania de asigurări, dar și prin intermediari.

În mod normal, Comisia Națională a Pieței Financiare ar trebui să ofere un anumit număr de cursuri pentru ca angajații din domeniul asigurărilor să poată fi atestați, în rest, fiecare companie ar trebui să achite din bugetul propriu sau uniunile de profil, pentru companiile care sunt membre ale acestora. ABAR planifică pentru membrii săi să organizeze și să achite anumite instruirii.

Igor Dolghi, șef departament asigurări și dezvoltarea vânzărilor din cadrul Companiei de asigurare reasigurare Moldcargo susține că ar fi greu să dea o notă gradului de pregătire a celor care operează pe piața de asigurări, însă știe cu siguranță că în cadrul companiei Moldcargo sunt organizate în permanență instruirii pentru angajați. Acest lucru îl facem cel puțin o dată în trimestru cu o cunoscută companie din acest domeniu. Chiar sâmbătă am avut un seminar cu tema „Vânzări eficiente în asigurări”. Noi punem accentul pe instruirii deoarece avem nevoie de angajați profesioniști, cu un nivel înalt de pregătire profesională. În cadrul acestor seminare sunt instruiți directorii de filiale și managerii care, la rândul lor, instruesc agenții de asigurare pe care îi au în subordine.

Un training pentru 15 persoane costă 500 euro. Astfel că în acest scop rezervăm anual 2000 euro. Facem acest lucru în mod individual, însă orice susținere în acest sens este binevenită. Poate ar fi oportun să fie organizate instruirii în parteneriat cu uniunea de profil și de comun acord cu regulatorul. Sigur că vom pune accentul pe raportul preț-calitate. În cazul în care acest raport va fi unul în defavoarea calității, vom prefera în continuare să organizăm în mod individual aceste instruirii cu cine vom crede noi că merită.

Veaceslav Gamurari, directorul executiv al B.A.R. „COVERINS” susține că din păcate gradul de instruire al asiguratorilor din Moldova este unul modest. Această stare de lucruri iese în evidență când plasăm riscuri, altele decât cele de pe segmentul asigurărilor auto. Gradul de instruire este

doar satisfăcător. Acest fapt este generat de climatul mental instituit pe piață și specializării pieței. În mare parte clientul local nu are cerințe serioase și operatorii nu au motive de a corespunde anumitor standarde, respectiv stagnează la acest capitol.

Dacă ar fi să enumerăm aspectele pe care ar trebui pus accentul în instruirii consider că ar fi următoarele: esența și caracterul relației de asigurare; principiile de bază în evaluarea riscurilor, a naturii acestora; respectarea formei și conținutului contractului de asigurare; relația client-asigurator la faza regularizării daunei; litigiile în asigurare și soluționarea acestora pe cale amiabilă.

Am fost și rămân adeptul ideii, înfăptuirii instruirii în interiorul asociațiilor profesionale. În cazul în care, uniunile profesionale nu sunt capabile de a se preocupa și realiza „școlarizarea” separat pe segmentele sale, o variantă ar fi crearea unui Centru comun de instruire, format cu concursul CNPF și asociațiilor profesionale. Este o misiune extrem de dificilă, reieșind din faptul că lipsește conștientizarea necesității cunoștințelor de domeniu, inexistenței spiritului de breaslă, dar în schimb manifestări din plin a orgoliilor personale.

Nu cred că varianta cea mai optimă ar fi organizarea și patronarea procesului de instruire în exclusivitate de către CNPF. De mai mult timp suntem în așteptarea unor discuții la acest subiect cu reprezentanții ai CNPF și ai asiguratorilor. Toate acestea, în condițiile în care de aproximativ doi ani acest subiect necesită a fi discutat într-o formă mai concretă. Cu parere de rău, acest subiect a fost pus în discuție de către organul regulator în comun cu asiguratorii și intermediarii doar o singură dată. Mai mult, pe site-ul CNPF lipsește Proiectul de regulament care viza acest domeniu.

Comisia trebuie doar să înainteze careva cerințe față de operatorii – Regulamentul să prevadă obligativitatea instruirii, cu stabilirea numărului de ore pe care trebuie să le audieze specialiștii operatorului, și efectuarea atestării la o anumită perioadă pentru obținerea certificatelor de calificare. Sa recunoaștem, CNPF este privită de majoritatea operatorilor ca fiind un organ bazat în exclusivitate pe coerciție, și în cazul în care CNPF va decide totul de una singură, e posibil să intre în conflict cu operatorii.

Neînțelegerile se vor isca atât pe marginea subiectelor propriu-zise, cât și a persoanelor care vor examina. Cred că ar fi corectă crearea unei comisii formate din reprezentanții CNPF, a asiguratorilor și intermediarilor, care va stabili grila subiectelor, ca mai apoi să fie susținut un examen în fața aceleiași comisii, sau în fața uneia formate din persoane neutre. În cazul în care nu se va putea organiza și desfășura instruirea în cadrul asociațiilor profesionale, dar nici nu se va crea acest Centru comun de instruire, operatorii vor trebui s-o facă independent, cu efort și din cont propriu. Să studieze din ce manuale și tratate doresc, să participe la cursuri, conferințe și seminare pe care ei le consideră mai interesante și necesare pentru ei, dar la o anumită perioadă să susțină examenul pentru a deține certificatul de calificare. Cu regret, practic nu avem ce învăța în țară, de aceea, eu prefer să merg peste hotare, pentru a beneficia de instruire, lucru pe care l-am făcut până acum și, evident, îl voi face și în continuare.

Categoric – asociațiile profesionale sau fiecare operator în parte ar trebui să asigure partea financiară a instruirilor.

Investiția anuală pentru instruirea angajaților din cadrul companiei pe care o conduc variază în dependență de calitatea și cantitatea conferințelor și seminarelor. Anul trecut, spre exemplu, suma destinată pentru aceste scopuri a depășit 100 mii lei.

Veaceslav Cernica, Director executiv al brokerului de asigurare ERVAX Grup susține că angajații societăților și brokerii în asigurare, cu mici excepții, nu au timp de instruire. Ei sunt atât de mult absorbiți de procesul vânzării și tipării de polițe de asigurare încât pur și simplu nu le rămâne timp pentru altceva. Consecințele unei asemenea atârării față de procesul de instruire se resimte în ofertele de asigurare plasate pe piață, dar și în rezultatele activității acestui sector, în care principalul instrument de cucerire a clientului este prețul și nu calitatea serviciului.

Atât asiguratorii cât și brokerii în asigurare necesită a fi instruiți pe două module obligatorii: modulul de instruire pe produs (aspectul tehnic) și modulul de tehnică de vânzare.

Doar 2-3 companii de asigurare au programe de instruire a propriilor angajați. Cea mai mare parte a participanților profesioniști lucrează intuitiv atât la nivel tehnic, cât și sub aspectul tehnicii de vânzare. Drept consecință vânzările treneză, iar clienții primesc soluții greșite sau incomplete de gestiune a riscurilor.

Training-urile de vânzări au o încărcătură motivațională ridicată, de aceea este bine să fie antrenați experți externi societății care ar putea energiza compania la toate nivelele structurii organizatorice. Totuși, normal este ca fiecare companie mai mare să aibă un trainer de vânzare de-al casei (in-house). Acesta va urmări ca abilitățile dobândite pe parcursul seminarelor să fie implementate zi de zi, cu același entuziasm cu care au fost inspirați după seminar.

Din punctul meu de vedere, CNPF trebuie să se preocupe în special de training-ul tehnic al tuturor angajaților din sectorul de asigurări, având în vedere atât brokerii de asigurare, cât și societățile de asigurare.

Normal este ca cel care delegă o persoană să fie instruită, trebuie să și suporte costul acestor instruirii. În acest caz va crește și motivația de a valorifica cunoștințele obținute, iar angajatorul va monitoriza eficiența acestor cursuri pentru angajații săi. Cred că cele mai ineficiente sunt cursurile gratuite, la care nimeni nu este obligat să vină și nici să învețe ceva.

Compania ERVAX Grup chelue în medie câte 200 euro pe an per angajat. Suntem preocupați serios de autoinstruire, participăm la orice seminar din domeniul asigurărilor organizat în R. Moldova, dar și în țările vecine, participăm la studii de piață în colaborare cu alți experți de specialitate.

Tatiana SOLONARI

Proprietarii navelor străine, sub lupa autorităților de la Chișinău

Pentru obținerea actului de înregistrare a navei, proprietarii sau operatorii de nave maritime vor trebui să obțină avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, dar și să treacă anumite proceduri vamale, potrivit noilor modificări operate la legea cu privire la înregistrarea navelor maritime în Republica Moldova, care urma a fi avizată în ședința Guvernului. Experții, însă, spun că acest lucru va fi greu de făcut din cauza lipsei capacităților.

“Registratorul va fi obligat să solicite Ministerului de Externe avizul asupra cererii de înregistrare a navei, care va fi prezentat de autoritate în termen de cinci zile lucrătoare de la data depunerii cererii de înregistrare a navei, iar în cazul în care avizul nu a fost prezentat în termenul stabilit acesta se consideră pozitiv”, se spune în modificarea operată.

În cazul în care Ministerul de Externe a depistat încălcarea sancțiunilor internaționale, obligatorii pentru Republica Moldova, de către proprietar sau operatorul navei, ministerul este în drept să solicite argumentat radierea navei din Registrul de Stat al Navelor al Republicii Moldova.

Modificările la procedura de înregistrare a navelor maritime sub pavilion moldovenesc trebuiau să fie adoptate săptămâna trecută, însă premierul Vlad Filat, a dat răgaz de o săptămână Serviciului Vamal, care trebuie să vină cu recomandări în ce privește procedurile vamale pe care trebuie să le treacă navele ulterior înregistrate. “Chiar dacă navele sunt înregistrate temporar sub pavilion moldovenesc, trebuie să existe obligația ca acestea să treacă procedurile vamale. De aceea, în regim de urgență trebuie venit cu reglementări și cu aducerea în corespundere a normei legale pentru că țara poartă răspundere”, declara Vlad Filat.

Totodată Ministerul Transporturilor a decis să suplimenteze cele 15 companii existente în Republica Moldova care se ocupă de procedura de înregistrare a navelor, cu încă trei Compania Isthmus Bureau of Shipping din Panama, Phoenix Register of Shipping din Grecia și Mediterranean Shipping Register din Marea Britanie vor supraveghea tehnic navele maritime înregistrate sub pavilionul Republicii Moldova.

Companiile străine se vor ocupa de clasificarea navelor maritime, de certificarea corespunderii companiilor de navigație și a navelor maritime în conformitate cu cerințele Codului internațional privind exploatarea în siguranță a navelor maritime și prevenirea poluărilor.

Registrul naval deschis, taxele mici și procedurile lejere atrag proprietarii de nave străine

Republica Moldova deși are ieșire la mare de doar 400 metri, are înregistrate sub propriul pavilion 430 de nave de mare tonaj dintre care 50 sunt ale Republicii Moldova. Numărul de nave înregistrate în Republica Moldova este cam la jumătate din numărul navelor înregistrate în anii de glorie în România. Anual țara încasează un profit de 5 mil. lei. Iar acum câteva luni, din cauza procedurii lejere de înregistrare a navelor maritime, dar și a costurilor mici, țara noastră era la un pas de a fi implicată într-un scandal diplomatic internațional după ce mai multe nave iraniene circulau sub pavilion moldovenesc. Iranul fiind sancționat de SUA în legătură cu programul nuclear dezvoltat.

Ba mai mult, la începutul lunii octombrie, Uniunea americană împotriva programului nuclear iranian a expediat o scrisoare președintelui Republicii Moldova, Nicolae Timofti în care cerea explicații privitor la înregistrarea navelor iraniene sub pavilion moldovenesc.

„În septembrie, sub pavilion moldovenesc, circulau 11 nave iraniene din proprietatea companiei fluviale Iran Shipping Lines (IRSL), ceea ce ar putea agrava relațiile economice dintre Republica Moldova și SUA, dacă autoritățile moldovenești nu vor lua măsurile de rigoare”, se spune în scrisoarea americanilor expediată președintelui Republicii Moldova.

IRSL este o companie fluvială iraniană, care se ocupă cu transportul containerelor, care a fost sancționată de SUA în legătură cu programul nuclear dezvoltat de Iran. Iar pentru evitarea sancțiunilor, compania și-a înregistrat navele sub pavilioanele altor țări, inclusiv a Republicii Moldova.

În lume există câteva tipuri de registre navale: închis, deschis și combinat. Iar Republica Moldova alături de Malta, Cipru, Panama, Liberia, Cambodgia au registre de tip deschis. În aceste țări, legislația permite armatorilor să înregistreze mai ușor navele.

Anterior procurorul Gheorghe Noga acuză Ministrul Transporturilor

de necorespunderea actelor normative ale RM prevederilor Convenției ONU privind înregistrarea navelor maritime. Însă, Ministerul Transporturilor afirmă, Convenția menționată de procuror nu a intrat în vigoare și respectiv nu are forță juridică. Documentul va intra în vigoare doar după ce, cel puțin 40 de state care dețin 25% din flota mondială, vor semna acest document. Deocamdată, doar zece state sunt semnatare.

Arborarea a două sau a mai multor pavilioane din punct de vedere juridic nu este posibilă. În cazul depistării unor asemenea situații există o procedură prin care autoritățile portuare înștiințează statul-pavilion, și respectiv este radiată sau anulată înregistrarea navei în registrul său”, se mai spune în informațiile Ministerului Transporturilor.

Ministerul precizează că regulamentul de înregistrare a navelor maritime în Republica Moldova a fost remis Guvernului spre aprobare. Odată aprobat, acest regulament va contribui la stabilirea aplicării directe sau indirecte a sancțiunilor internaționale asupra navelor sau proprietarilor acestora în faza inițială a procedurii de înregistrare a navelor și va micșora considerabil șansele de implicare a Republicii Moldova în eventuale scandaluri internaționale. Iar proiectul de hotărâre cu privire la modificările și completările Regulamentului de înregistrare a navelor maritime în Republica Moldova a fost remis Guvernului spre aprobare. Odată aprobat, acest regulament va contribui la stabilirea aplicării directe sau indirecte a sancțiunilor internaționale asupra navelor sau proprietarilor acestora în faza inițială a procedurii de înregistrare a navelor și va micșora considerabil șansele de implicare a Republicii Moldova în eventuale scandaluri internaționale.

Marea Neagră – „marea rușinii”

Un raport recent al sindicatelor portuarilor/personalului navigant, afiliat Federației Internaționale a Transportatorilor (ITF), relevă o îngrijorare mărită privind comerțul în zona Mării Negre, catalogând această zonă, cu practicile ei, drept „Marea Neagră. Marea Rușinii”. Inspectorii ITF care deservesc porturile Mării Negre din Turcia, România, Rusia, Ucraina și Georgia au concluzionat că, din cele aproximativ 2.400 de nave active – cargouri, vrachiere, transportatoare de ciment, nave fluvial-maritime și multifuncționale, cu o capacitate cuprinsă între 2.000 și 12.000 tdw și un total de 11,5 milioane tdw – o treime au vechimea de peste 30 de ani. Mai puțin de 500 de nave sunt mai noi de 10 ani. Companiile folosesc, în principal, echipaje din regiune, predominând Rusia, Ucraina și Turcia, iar pavilioanele cel mai des întâlnite sunt cele din Turcia (al doilea Registrul), Rusia, Georgia, Malta, Panama, St. Vincent & Grenadines, Belize, Republica Moldova, Slovenia și Cambodgia. Un număr semnificativ de nave fluvial-maritime a fost clasificat sub Registrul Fluvial Rus. Navele sunt încărcate cel mai des cu deșeurii metalice, oțeluri, fontă, cărbune, cereale, ciment și îngrășăminte. Mai există un comerț serios de pasageri între nordul Turciei și porturi din Rusia și Ucraina, dar și comerț petrolier din Rusia și România, către Turcia și Israel. Una dintre încărcăturile cel mai bine plătite este aceea de grâu, finanțată de Organizația Națiunilor Unite și având ca destinație Africa.

Victor URSU

OPINII

Dorin Purice, șeful Poliției de Frontieră:

Poliția de Frontieră ar putea participa la procedura de înregistrare a navelor maritime de comun cu Serviciul Vamal, prin crearea unor registre unice

Urmează a fi monitorizate navele maritime și aeriene, care sunt înregistrate sub pavilion moldovenesc, deoarece până în prezent nu s-a dus nici o evidență a respectivelor mijloace de transport. Ele puteau fi înregistrate în Republica Moldova fără să fie văzute. În al doilea rând se înregistrează nave care nu corespund cerințelor tehnice. Acestea se expun anumitor riscuri, care ulterior afectează imaginea Republicii Moldova pe plan internațional.

Poliția de Frontieră ar putea participa la procedura de înregistrare a navelor maritime de comun cu Serviciul Vamal, prin crearea unor registre unice unde înregistrarea ar putea fi făcută de ambele instituții.

Roman Chircă, analist economic:

Țara noastră acumulează mijloace

ne semnificative din înregistrarea navelor

Se încasează o taxă la înregistrarea navelor maritime, însă pot fi aduse foarte mari daune Republicii Moldova din momentul în care este înregistrată o navă iraniană sau a unor pirăți somalezi. Țara noastră acumulează mijloace ne semnificative din înregistrarea navelor, aici ar putea fi și elementul de corupție. De aceea, procedeul ar trebui studiat mai bine. Iar în ce privește selectarea companiilor care vor monitoriza tehnic înregistrarea navelor, autoritățile ar trebui să elaboreze un caiet de sarcini, de exemplu, să aibă o experiență de minim zece ani în domeniu.

Viorel Chivriga, analist economic:

Republica Moldova nu poate fi considerată drept o oază pentru diferite tranzacții ilicite

Modificarea procedurii de înregistrare a navelor maritime are loc cu preluarea unor prerogative de către unele instituții care nu au fost vizate în varianta inițială a hotărârii de Guvern, Ministerul de Externe. În ceea ce privește procedura de vămuire pentru a le înregistra sub pavilion moldovenesc, cred că va dispărea orice tentație să revină sub pavilion moldovenesc, dar nu cred că Serviciul Vamal are capacitățile necesare de a face acest lucru.

În principiu, atunci când sunt depistate neregularități într-un domeniu sau altul trebuie să fie luate măsuri ca să fie lichidate lacunele. Hotărârile de Guvern ar trebui să vină cu unele prevederi, care ar elimina lacunele. Din câte se poate observa, lucrul acesta va fi greu de făcut. Imaginea Republicii Moldova ar trebui să fie mult mai presus decât unele sume pe care le primește statul. Totodată, trebuie să se înțeleagă că țara noastră nu are posibilități enorme pentru a facilita comerțul maritim și să fie considerată drept o oază pentru diferite tranzacții care pot fi ilicite și pot aduce daune Republicii Moldova.

BEI, BM și BERD se pregătesc să inunde Europa Centrală și de Est cu bani

Banca Europeană pentru Investiții (BEI), Banca Mondială (BM) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) au pregătit un plan de acțiune pentru susținerea creșterii economice în Europa Centrală și de Est (ECE) care include finanțări de 30 miliarde euro în următorii doi ani, scrie Mediafax.

Țările vizate sunt România, Albania, Bosnia Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Croația, Estonia, Macedonia, Ungaria, Kosovo, Letonia, Lituania, Muntenegru, Polonia, Serbia, Slovacia și Slovenia.

Planul are scopul de a atenua impactul crizei din zona euro asupra economiilor emergente din Europa, se spune într-un comunicat transmis joi și semnat de președinții celor trei instituții, Werner Hoyer, Jim Yong Kim și Sir Suma Chakrabarti.

Planul a fost dezvoltat sub incidența Inițiativei de la Viena și vizează revigorarea creșterii economice prin susținerea de proiecte din sectorul privat și cel public, în domenii care includ infrastructura, investițiile corporatiste și sectorul financiar.

Grupul BEI s-a angajat să participe cu minimum 20 miliarde euro, în timp ce Banca Mondială a alocat 6,5 miliarde euro, iar contribuția BERD este preconizată la 4 miliarde euro.

Instituțiile financiare internaționale au mai derulat în perioada 2009-2010 un plan asemănător, prin care și-au asumat angajamente de finanțare de 24,5 miliarde euro în regiune, depășind țintele inițiale, pentru a combate efectele crizei financiare mondiale asupra economiilor emergente europene.

Programul anunțat joi este diferit în mai multe privințe, se spune în comunicat.

Astfel, finanțările vor ajuta creșterea economică în special prin sprijinirea inițiativelor de restructurare, consolidare și diversificare economică, prin întărirea competitivității economice pe termen lung prin înlesnirea accesului la credit pe termen îndelungat, utilizarea injecțiilor de capital acolo unde va fi necesar și posibil, mobilizarea de finanțare pentru comerțul la export și susținerea reformelor de politică economică.

Suma alocată de BEI, banca de investiții a Uniunii Europene, vizează împrumuturi pe termen lung către sectorul public și cel privat, în zone prioritate precum întreprinderile mici și mijlocii, energia regenerabilă, inovația și convergența. Instituția va acorda atenție sporită mobilizării de grant-uri UE și valorificării fondurilor private și publice, precum și furnizării de servicii de consiliere unde va fi necesar.

Banca Mondială va participa la pro-

iect prin instituțiile membre ale grupului, respectiv Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), International Development Association (IDA), International Finance Corporation (IFC) și Multilateral Investment Guarantii Agency (MIGA). BIRD și IDA vor oferi finanțare în sprijinirea politicilor economice și asistența tehnică în țările vizate în timp ce IFC va sprijini sectorul privat prin investiții și servicii de consultanță, în sectoare pentru cel bancar, infrastructură, producția manufacturieră, agribusiness, servicii și comerț. MIGA va oferi servicii de asigurare împotriva riscurilor politice, sprijinind proiectele de investiții în toate sectoarele economice.

Contribuția BERD presupune atât împrumuturi, cât și finanțare prin injecții de capital și finanțarea comerțului pentru facilitarea integrării regionale și creșterii economice prin export. Investițiile BERD vor fi însoțite de "încurajarea" restructurării și diversificării economice, dar și îmbunătățirii guvernantei corporative.

Victorie pentru Polonia: țara va plăti cu 10% mai puțin pentru gazele rusești

Prețul plătit de Polonia pentru gazele naturale rusești cumpărate de la Gazprom va fi redus cu cel puțin 10%, potrivit unor oficiali polonezi citați de Warsaw Business Journal. Decizia va majora profiturile monopolului polonez de stat PGNiG cu 600-700 milioane de euro.

În urma negocierilor pentru noul contract de livrare a gazelor, PGNiG a acceptat să renunțe la o acțiune împotriva Gazprom la Curtea de Arbitraj de la Stockholm, în care acuza că prețul plătit de Polonia pentru gazele rusești este cel mai mare din Europa. Compania a fost recompensată cu o reducere a prețului de import de 10-20%, a declarat ministrul polonez al trezoreriei Mikolaj Budzanowski.

Președintele board-ului PGNiG, Grażyna Piotrowska-Oliwa, a spus însă că prețul a scăzut cu puțin peste 10%.

Detaliile contractului nu au fost date publicității, iar reprezentanții Gazprom au spus doar că noua formulă de calcul va reflecta prețurile curente de pe piață ale gazului și petrolului.

Polonia consumă 14 miliarde de metri cubi de gaze naturale pe an, dintre care în jur de 10 miliarde de metri cubi sunt importați la un preț de 15 miliarde de zloti (3,6 miliarde de euro). Cea mai mare parte din cantitate este cumpărată de la Gazprom. Datorită noului preț, Polonia va economisi peste 3 miliarde de zloti (600 milioane de euro) anual, în funcție de rata de schimb.

Contractul de livrare a gazelor rusești va fi în vigoare până în anul 2022.

În ultima vreme, gigantul rus Gazprom a acceptat să ieftinească gazele vândute în mai multe țări europene, pentru a-și menține cota de piață în contextul scăderii prețurilor la cărbunele importat din SUA și al extinderii accesului la gazul natural lichefiat.

Pagină realizată de Olga GORCEAC

SUA vor depăși Arabia Saudită și vor deveni cel mai mare producător mondial de petrol până în 2020

Statele Unite vor depăși până în 2020 Arabia Saudită și vor deveni cel mai mare producător mondial de petrol, situație în care economia americană va fi aproape independentă de importurile de energie, potrivit Agenției Internaționale pentru Energie (AIE), transmite Bloomberg.

Producția tot mai mare de petrol extras din formațiuni compacte de roci va transforma SUA în cel mai mare producător la nivel mondial până în 2020, arată AIE într-un raport care acoperă trendurile din sectorul energetic până în 2035.

Noi surse interne de petrol vor limita importurile și vor transforma America de Nord într-un exportator net până în 2030.

"Statele Unite, care în prezent importă circa 20% din necesarul de energie, ajung aproape la independență energetică, evoluție opusă față de trendurile înregistrate în majoritatea țărilor importatoare de energie", potrivit AIE.

SUA au acoperit din surse interne 83% din necesarul de energie în primele șase luni, iar pentru întreg anul în curs ar putea consemna cel mai ridicat procentaj începând din 1991, potrivit datelor Departamentului pentru Energie.

Avansul producției interne reduce independența țării de importurile de petrol și protejează economia de perturbări în aprovizionare cauzate de factori externi.

Creerea mondială de petrol este estimată să crească la 99,7 milioane de barili pe zi în 2035, față de 87,4 milioane de barili pe zi în acest an, potrivit AIE, organizație care consiliază 28 de țări industrializate, în care SUA, Germania și Japonia.

Arabia Saudită a produs 9,8 milioane de barili pe zi în octombrie, potrivit datelor Bloomberg. Producția SUA a fost de 6,7 milioane de barili pe zi în săptămâna încheiată la 2 noiembrie, potrivit Departamentului Energiei. SUA deține rezerve de petrol din formațiuni compacte de roci, inclusiv formațiunea de roci de șist Bakken, care se întinde sub mai multe state americane. Aceste resurse de petrol sunt extrase prin fracturare hidraulică sau foraj orizontal.

Apple și HTC au ajuns la un acord pe patente și licențiere pe zece ani

Apple și HTC au încheiat o înțelegere amiabilă privind patentele și un acord de licențiere pe zece ani, care include patente actuale și viitoare ale companiilor.

"HTC și Apple au ajuns la o înțelegere care prevede renunțarea la toate litigiile în curs și totodată stabilește acordarea de licențe pentru viitorii zece ani.", au anunțat printr-un comunicat cele două companii.

Înțelegerea dintre cele două părți pune capăt unuia dintre conflictele majore purtate în războiul patentelor, care are ca miză piața mondială a smartphone-urilor, potrivit CNBC.

Apple a dat în judecată în 2010 HTC, acuzând compania din Taiwan că-i încalcă mai multe patente. Procesul a reprezentat primul atac de proporții în justiție lansat de Apple împotriva unui producător de smartphone-uri bazate pe sistemul de operare Android al Google.

Companiile nu au prezentat detalii amănunțite privind termenii înțelegerii.

Fitch: SUA riscă să intre în recesiune

Statele Unite riscă să intre în recesiune, afectând creșterea economică mondială, dacă politicienii de la Washington nu vor reuși să ajungă la un acord pentru a evita creșterile de taxe și reducerile de cheltuieli care ar trebui să intre automat în vigoare de la începutul anului viitor.

"Credem că în această situație SUA va reintra în recesiune. O recesiune care poate fi evitată, deloc necesară", a declarat directorul executiv al Fitch, Ed Parker, într-un interviu acordat Bloomberg la Istanbul.

Fitch a avertizat miercuri că ratingul Statelor Unite ar putea fi coborât anul viitor dacă administrația și legislativul nu vor reuși să evite măsurile de austeritate care vor intra automat în vigoare de la 1 ianuarie 2013 și să ridice plafonul datoriei de stat.

O altă importantă agenție de rating, Moody's, a precizat că va aștepta să analizeze efectele economice ale unui posibil "șoc fiscal" în SUA înainte de a lua o decizie privind ratingul.

Standard & Poor's a coborât în luna august a anului trecut ratingul Statelor Unite cu o treaptă, de la "AAA" la "AA+", după câteva luni de impas politic și negocieri dure pe tema creșterii plafonului datoriei de stat. Acordul încheiat atunci de politicieni a prevăzut măsurile fiscale automate care, în lipsa unui nou compromis în Congres, vor intra în vigoare de la începutul anului viitor.

Așa-numita "prăpastie fiscală" presupune creșteri de taxe și reduceri de cheltuieli cu un impact total de 600 miliarde de dolari asupra bugetului federal.

Producția de vin a Franței, zdrobită. Italia ar putea să o depășească

Producția de vin a Franței a scăzut în acest an cu 20%, la 40,7 milioane hectolitri, cel mai redus nivel din ultimii 40 de ani, după ce recoltele de viță-de-vie din regiunile Champagne și Beaujolais au fost afectate puternic de condițiile meteo și de boli, scrie Mediafax.

Franța a produs anul trecut 50,9 milioane hectolitri de vin și ar putea pierde în acest an prima poziție la nivel mondial în favoarea Italiei.

Exporturile de vin și șampanie ale Franței au totalizat anul trecut 7,17 miliarde euro, reprezentând 13% din exporturile agroalimentare ale țării. În prima jumătate a acestui an, exporturile de vin au urcat cu 14%, la 3,57 miliarde euro.

Cei mai mari patru producători de șampanie din lume sunt companii franceze, respectiv Louis Vuitton Moët Hennessy (LVMH), Vranken-Pommery Monopole, Pernod-Ricard și Laurent-Perrier.

Organizația Internațională a Vinului estimează că producția Italiei a scăzut în acest an cu 3,4%, la 40,8 milioane hectolitri, peninsula mediteraneană preluând astfel poziția de lider mondial.

CAPITAL Market

Bilingual Publication of National Commission of Financial Market

Wednesday, 14 November 2012.

№29

Will interest rates on loans be reasonable?

Though the number of disputes involving non-bank lending institutions is not so high, the impact of the decisions to recalculate the interest rates may distort the system. Recently, the Supreme Court of Justice passed a decision, ordering that the courts implement the legislation on the resolution of disputes related to lending contracts signed by savings and loan associations and microfinance organizations. The document stipulates that the interest rate on loans should be reasonable.

There are two main terms used in the legislation to refer to the transfer of money for a certain period at an interest rate – financial credit and bank loan. “The fact that the notion of loan is regulated and there are stipulated restrictions – the loan can be granted without interest or at a reasonable interest rate – is a legal impediment for the non-bank lending institutions when they try to provide loans at an interest rate that is comparable or equal to that of the banks,” explained Iurie Filip, a member of the Administration Board of the National Financial Market Commission (CNPF). Filip said the term of reasonable interest is interpretable and there are cases when the recipients of loans ask the court to set a limit on the reasonable interest.

The first decision on the topic taken by the Supreme Court of Justice in May 2010 recommends implementing the provisions of Article 869 of the Civil Code by applying an interest rate for non-banking lending institutions equal to the base rate of the National Bank of Moldova. The base rate is now 4.5%. But such an interpretation of the Civil Code is not applicable to the players of the non-bank financial market. “First of all, the base rate is a monetary policy base rate that is set and published periodically by the central bank. De facto, it is not used in the loan agreements.

It is absolutely impossible for the savings and loan associations to apply the base rate of the National Bank of Moldova as they work on the basis of savings attracted from the population at an interest rate that is almost equal to the rate offered by banks on deposits. Furthermore, the attracted money and loans are much more costly for these entities,” said Alina Cebotariov, director of the CNPF’s General Collective Placements and Microfinance Division. According to her, the savings and loan associations have financial prudence norms that ensure functional efficiency and safety and their normal development. According to the norms, the savings and loan associations lay down by themselves the conditions for providing their services, including the size of the interest rate so as to cover the costs for paying interest on the attracted deposits, the administrative and operational costs in-

currated and the costs for forming the institutional reserve set at minimum level.

In the first half of this year, the microfinance entities attracted deposits at an average interest rate of 13% annually. The average interest on the provided loans was 21%. At the same time, the people living in rural areas were granted small loans that were mainly non-guaranteed. The average value of a loan for savings and loan associations was 11,000 lei, while for microfinance organizations – 33,000 lei. In such conditions, the justification for applying a relatively higher margin on the interest, compared with that used by banks, is recommended by international sector organizations, according to which the creditors must set such interest rates on loans so as to cover the costs of funds and the much larger losses, which determine a higher interest rate on the small loans.

This September, the CNPF has sent a letter to the Supreme Court of Justice whereby it warned about the risks entailed by the Court’s decision concerning the work of the savings and loan associations and microfinance organizations for which the provision of loans is a professional activity that should not be regarded as ordinary lending activity between private individuals or legal entities. The entities of the non-bank financial system also appealed to the Supreme Court of Justice, asking it to shed light on the issue.

Thus, in the middle of October, the Court adopted two decisions that stipulate a method of calculating a reasonable interest rate. According to them, the reasonable interest rate consists of the costs incurred by the creditor for attracting money, the creditor’s profit of almost half of these and other costs and the costs for maintaining the institutional reserve. As the Supreme Court of Justice explained, the court had reasons to consider an interest rate of 22.07% a year as reasonable on October 11, 2012.

“The second decision of the Supreme Court is more acceptable than the first, but will anyway be to the detriment of the entities as it leaves room for interpretation. I think that this is a temporary solution that excludes neither the difficulties in the work of the players nor the disputes in court,” said Efim Lupanciu, director of the Central Association

of Savings and Loan Associations. He stated that the most serious difficulty derives from the Civil Code, which says that the loans can be granted only by commercial banks, while the non-bank activity is non-commercial in character and cannot be considered a basic activity.

“Currently, there are about 400 savings and loan associations and 60 microfinance organizations on the market. The competition is stiff! In a market economy, the demand dictates the offer and the service providers will naturally try to provide services of a high quality at lower prices so as to attract clients. The state intervention in regulating the prices of non-strategic products and services provided by economic entities should be minimal,” considers Alina Cebotariov.

Asked what impact this decision has on the players of the non-bank financial market, Alina Cebotariov said: “It is a complicated calculation and capping method that is anyway interpretable and hard to apply. But it is a courageous attempt to define the term of reasonability, even if many things are not clarified”.

The CNPF is now drafting and promoting two bills – the draft law on non-bank financial organizations and a bill with amendments to the Civil Code, which provide for the extension of the conditions applicable to contracts involving bank loans and loans released by savings and loan associations and microfinance organizations, which are to be freed from the Civil Code requirements concerning the reasonable interest.

A European Commission report says that the interest rate is regulated in only several countries. In Germany for example, it is banned using an interest rate that exceeds the double average interest rate in a certain sector. Poland in 2006 introduced a minimum interest rate on consumption loans, which is equal to four base rates of the Polish Central Bank. In Italy, the interest rate is considered abusive when it exceeds by over 50% the annual global effective average interest rate put by banks and financial intermediaries. In most of the European countries, the state does not intervene to calculate and set the interest rate when it is agreed by the sides and specified in the contract. Emphasis is laid on fully revealing the total cost of the loan.

Lilia PLATON

Deficit of the trade balance of Moldova made up \$2 bln. 185.3 mln. in January-September, 2012, 1.7% or \$36.6 mln. up as compared with the same period of 2011

According to the National Bureau of Statistics, the export-to-import ratio was 41.5% within the first 9 months of the year against 41.8% in the like period of 2011. An amount of Moldovan export made up \$1 bln. 548.3 mln., 0.2% up as compared with January-September, 2011.

An amount of import increased 1.1% to \$3 bln. 733.6 mln. According to NBS, re-export of goods was \$593.4 mln. and made up 38.3% of the total export. As compared with the same period of 2011, it decreased 19.2%. Domestic goods were exported at a sum of \$954.9 mln., which was 61.7% of the total export, 17.9% more than in the same period of 2011 and 9.4% of the total export growth. Export grew 6.5% to \$667.1 mln. to CIS states and decreased 6.4% to \$721.1 mln. to EU. The portion of CIS states in the total amount of export from Moldova increased 40.6% to 43.1%, in January -September, 2012, whereas the portion of EU ones decreased 49.8% to 46.6%. In January-September, 2012 Moldova imported 1.8% more goods from CIS, at a sum of \$1 bln. 169.7 mln. Import from EU grew 0.6% to \$1 bln. 651.8 mln. The portion of CIS states in the total volume of import of Moldova decreased 32.3% to 31.3% in January-September, 2012, whereas the portion of EU ones decreased 44.5% to 44.3%.

The biggest trade balance deficit Moldova displayed with Ukraine in January-September, 2012 which made up \$348.9 mln. (-6.2% as compared with the same period of 2011). Then follow: China – \$283.4 mln. (+1.1%); Turkey – \$240.2 mln. (+16.8%); Germany – \$224.9 mln. (+6.6%); Romania – \$197.2 mln. (+43.3%); Russia – \$90.7 mln. (-16.5%); Belarus – \$84 mln. (-3.3%); Italy – \$77.2 mln. (-22.2%); Austria – \$75.8 mln. (+35.4%); Poland – \$50.8 mln. (+50.8%).

Contracts to sale/purchase land lots at an area of up to 0.1 ha to be free from mandatory notary certification

This is stipulated by amendments to the law of the normative price and the order of selling/purchasing land, passed by the Parliament in the first reading. The law is aimed at simplifying sales/purchases of small agricultural land lots. As a result of implementing the Pamint program within 1998-2001 agricultural lands, especially orchards and vineyards, were over divided in too small lots as where transferred to private proprietorship.

According to Cadastru, state enterprise, at present in the private proprietorship there are close to 244,6 thou. of agricultural lots at an area of up to 0.05 ha each, 577.3 thou. of agricultural lots at an area of 0.05 to 0.1 ha each, over 880 thou. lots at an area of 0,1 to 0,2 ha each and 1 mln. 864.2 thou. lots at an area of over 0.2 ha each. They have not fructified, become obsolete and are liable to the uprooting. This will come to a considerable sum, close to 16-18 thou. leis per ha. The uprooting with help of special equipment will be cheaper if the land lots are consolidated, chiefly on the basis of contracts of sales/purchases. According to Cadastru, the average market price for a land lot at an area of 1 ha was 16,4 thou. leis in 2011 and 14.7 thou. leis in 2012. At the same time, a notarially certified consolidated land of the same area, comprising 0.05-ha land lots, costs 4080 leis, or one third of the current market price. To simplify the procedure of transferring the right for land lots at an area up to 0.01 ha and save time and money the amendments were developed.

European bank provides financing to energy saving projects in Moldova

The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) has decided to provide Moldova with a 10-million-euro loan to reduce energy losses. The EBRD, through the Moldovan bank “Moldova-Agroindbank”, opened two credit loan lines for homeowners and private enterprises, according to the EBRD’s press release.

The loans are extended under the Moldovan Residential Energy Efficiency Financing Facility and Moldovan Sustainable Energy Efficiency Financing Facility II and will enable Moldova-Agroindbank to provide long-term funding to industrial and residential clients implementing energy saving projects.

The high energy costs and energy losses coupled with outdated equipment and obsolete energy infrastructure make Moldova one of the most intensive carbon countries in Europe.

With the EBRD financing, clients in Moldova will be able to invest in energy efficient appliances and materials for their properties and industries. This will help to significantly reduce energy consumption. Lower costs for enterprises will lead to increased competitiveness and benefit economic development.

Moldovan fruit growers and exporters to export their products under a new logo of the moldova trade mark

The logo was developed in the framework of the Agriculture Competitiveness and Enterprise Development project, financed by the government of the US in partnership with agricultural business of Moldova. The new logo of the Moldova trade mark with the new slogan “Difference in Taste” was developed to help growers and exporters of Moldova to create a strong brand.

The new logo was successfully used at the World Food Moscow and Mellow Autumn exhibitions and at the Farmer show in Chisinau and was noticed by representatives of the business community. In the framework of the promotional campaign ACED is going to support joint participation of companies and producers’ associations of Moldova at the Fruit Logistica – 2013, one of the largest global fruit show held in Berlin. Earlier Moldovan growers expressed interest in creating the national brand and using the common logo for their products. Chair of the Moldova Fruct Association Petr Stratan thinks the logo very successful and meeting interests of fruit growers and exporters in particular and the country in general. He thinks it necessary to have quality requirements developed for those who going to do business under the national brand. At the request of the Association, package producers will stamp boxes for fruit imported with the new logo.

InfoMarket

Moldovans – lucky or rational?

What do luck and safety have in common? Every person can answer this question in a different way, depending on whether they feel lucky or unfortunate. It seems yet that many Moldovans are good 'friends' with the luck. At least we reach such a conclusion if we analyze the extent to which the Moldovans insure their property and life.

VULNERABLE AND IMPRUDENT

"The socioeconomic vulnerability degree of Moldova is very high as it is a mainly agrarian country with high density of the population that is aging owing to the lower birth rate and mass emigration," it is said in the feasibility study for implementing mandatory home and farmland insurance in Moldova.

The data presented by the National Financial Market Commission for 2011 show that 1.117 million insurance policies were issued last year, 73% of which were motor vehicle liability insurance. There were signed 819,819 insurance contracts of the kind. It should be noted that this is a mandatory insurance type. The other 27% of the insurance policies were for different types of insurance provided in Moldova. Thus, only 2.77% were insurance policies for fires and natural disasters affecting buildings, animals and crops, while 0.17% were for property. The insurance density degree is 227.9 lei per capita.

However, the insurance industry of Moldova is showing development signs. The subscribed gross premiums in 2004 totaled 379 million lei, while in 2011 – over 1 billion lei. However, if we compare this figure with the Gross Domestic Product, it's a small figure. "Definitely, it is not much as the insurance services account for only 1.4% of the GDP. In comparison with the regional markets, we have almost double reserves in this respect," said Vladimir Stirbu, head of the National Financial Market Commission's General Insurance Supervision Division.

The insurance penetration rate in most of the countries of Western Europe is 6-10% (which is the share of incomes from insurance premiums in the GDP), with the Netherlands and the UK holding the lead. On the other hand, the ECE region has a more complex image. The insurance penetration rates in such markets as Turkey, Romania and Serbia are under 2%, while in such developed markets as the Czech Republic – minimum 4% of the GDP.

According to Stirbu, the share of the insurance services in the GDP shows that the insurance is not perceived by everyone (population, economic entities, and decision makers of different levels) as an efficient instrument of protection against risks. Respectively, the evolution period is too long.

"If we speak about insurance products, the market is first of all based on motor vehicle insurance (internal RCA insurance, the Green Card, and Casco), and then on insurance of property and insurance of persons (life, health, and accidents), and other kinds of civil liability insurance (apart from the motor vehicle one)," stated Stirbu.

Veaceslav Cernica, executive director of the insurance broker ER-VAX Grup, looks at things from a different perspective: "I want to say that the mandatory insurance category includes not only the RCA and the Green Card. It also includes such obligatory types of insurance (that bring important insurance premiums in fact) as:

- insurance of leasing objects (especially motor Casco and equipment);
- insurance of property pledged with banks (especially real estate and equipment);

- health insurance for trips abroad (which are obligatory when buying tickets to holiday abroad);

- construction-assembly insurance, especially in the area of roads, as a mandatory condition for road builders (without which they cannot perform construction works);

- insurance for the use of dangerous industrial objects (as a condition for obtaining and keeping the license);

- other types of compulsory insurance that are lower in volume (clinical testing, responsibility of the broker, certification laboratory, etc.)

"I consider that the share of 80% of the mandatory insurance types in the total insurance volume would be an optimistic estimate," said Cernica.

According to him, the underdevelopment of insurance in Moldova can be explained by the following situations: on the one hand, the people do not enquire about the losses sustained by their mates, such as destruction of property and death as a result of floods, fires, strong winds, earthquakes, hail, frost, etc.; on the other hand, though they are informed they do not realize that these losses can affect them directly.

"Another category of people know perfectly the risks and feel that they can be affected, but do not have money to buy insurance. There is also a negative experience of cooperation with insurers, which can inhibit the intention to buy insurance of those who had such an experience and of their relatives and close persons. Therefore, the people buy insurance only when they feel the danger, have available money and think that the insurance company has a good financial situation," said Cernica.

Viorel Dandara, chairman of the Union of Insurers of Moldova, said that this is a topical theme that is generated mainly by the population's financial situation and the insufficiently open mentality for treating insurance as a priority.

According to Veaceslav Cernica, before realizing the importance of insurance, the people should understand the burden of a possible loss of property or life and know how these losses can influence their life and welfare and of those whom they maintain. When the people realize that losses are possible, they look for solutions. The solutions can include avoiding certain risky occupations (like transporting explosive merchandise), avoiding certain losses (when parking the vehicle in unsupervised places for example) or buying insurance that actually represents the transfer of the burden of the loss to a financially more powerful person that represents or should represent the insurance company.

"In general, I think that every market segment prefers a certain type of insurance. The demand depends a lot on citizenship, studies and intellect, occupation, inclination to take risks and the welfare," stated Cernica.

"For example, the foreign investors prefer to contract for their companies working in Moldova:

- civil liability towards third parties insurance;
- property insurance;
- insurance of the employer's liability towards employees.

The local entrepreneurs focus more on property insurance.

Surely, the mandatory motor ve-

hicle insurance RCA and the Green Card are at the top of people's preferences because they are penalized for not having them or may be banned from traveling on public roads.

The insurance of own damage to the motor vehicle is another option preferred by the Moldovans as the motor vehicles for many people represent a priority in life and they take out large loans and work hard for purchasing them. The insurance related to the possession and use of motor vehicles accounts for almost 65% of the insurance premiums on the market."

'LUCKY' AGRICULTURE

As to the natural disasters, the study says that they happen more often and have a destructive impact on crops and farmers' incomes, mainly such calamities as the drought, frost in early autumn and late spring, hail and floods, landslides and storms.

Ion Buza, head of the agricultural insurance division of the insurance-reinsurance company Moldcargo, said that only 3-4% of the farmland is insured in Moldova, while in the developed countries this figure exceeds 70%. The main cause is the lack of financial resources for insuring the crops or the land owner has to solve a lot of problems with not much money and insurance comes last in the list of priorities.

"If joking, we can say that the Moldovans count on luck when they decide not to insure the crops. In reality, the insurance industry cannot be more developed than the economy in general. Thus, agricultural insurance is now at the level of 'maybe I will be lucky'," stated Ion Buza.

According to him, the state has done enough for agricultural producers until present by subsidizing 50-60% of the insurance policies in agriculture. From 2014, Moldova may benefit from European funds for agricultural subsidization. If so, the state will have the resources and levers needed to make the farmers insure the crops before obtaining subsidies. This way, the information and awareness degree and the trust in insurance will increase.

Viorel Dandara said that the reasons for the low insurance degree in agriculture are the same as those mentioned above, plus the foolishness of some Moldovan farmers, which is often directly proportional to the risks to which they are exposed.

"Thus, we have what we have. Certainly, we cannot deny that the farmers face a lot of problems in the production process, have many troubles and little money. However, we should not defend them as the state provided 80% subsidies for insurance in some years, but they did nothing to get insurance. It is lack of responsibility and the hope for luck and certain aids that they should get from somebody, as they consider. The state took steps to stimulate insurance in this sector, but the people consider the insurance as something not very useful," said Dandara.

HOW DEAR IS LIFE?

Sergiu Certan, director of the insurance company "Sigur-Asigur", said that life insurance accounts for about 5% of the total insurance volume. In the developed countries, this type of insurance attracts more than half of the total gross premiums subscribed.

"This can be explained by certain objective as well as subjective reasons. Objectively, the Republic of Moldova is yet a young country and the people do not have confidence in what will be in 20-30 years. Subjectively, the Moldovans still live by traditions of the Soviet Union, where everything was insured until death. Even if small, the pension was paid on time and ensured a rather satisfactory living standard. In case of disease, the treatment was free. The people should change their mentality cardinally because it is evident that the retirement age will be increased to 70. The Moldovans haven't yet acknowledged the new living rules," stated Certan.

On the other hand, the life insurance products are not sufficiently advertised and popularized in the conditions in which the pension system will soon be unable to cope with the demands. Earlier, four taxpayers worked to ensure the pension of an elderly person. Now this ratio is 1:1. "It should be noted that the state admitted that the current pension system is not sustainable and the people cannot count on what they will receive. But currently they keep silent and this thing is tacitly ignored. But the reality shows that the pension is miserable and this thing cannot be neglected," said Certan.

Veaceslav Cernica believes that life insurance is the sector that needs the best marketing effort and perseverance. In the selling-purchase process, the clients make inquiries so that they realize the needs covered by these products.

"Though the purchases from impulse are often, the decision to buy is most of the times taken over months or even years of the moment the first dialogue with the client takes place. The share of only 6% of the life insurance in the total insurance volume is due to the marketing difficulty in this sector and the poor offer on our market," considers Cernica.

Viorel Dandara said: "I cannot say that the Moldovans are luckier. In reality, they do not really care about their fate and trust that they will deal with any situation, no matter how hard it is. The companies that provide life insurance products work insistently. These products are intended for the middle class, which normally should represent at least 85% of the country's population. The life insurance volume can increase when the living standards are improved and the middle class expands. On the other hand, the people should be more intensely informed about positive life insurance cases and the advantages of this kind of insurance. Currently, the companies are at the accumulation stage and it's early to speak about concrete cases."

LUCK OR REASON?

"However, if I say that 10-15% of the Moldovan economic entities use optional insurance services, I will exaggerate. In the current conditions, we should first of all diversify the market and create new niches. A lot has been done to develop the insurance industry in Moldova, but those engaged in insurance have yet to make effort, including the Union of Insurers of Moldova. As to the question how many Moldovans count on luck and do not insure their property and life, I would say that 50%, while the rest complain about the lack of money," said Viorel Dandara.

Veaceslav Cernica believes that the insurers and insurance brokers should work more on the message that they convey to the people. I mean not only the explicative publicity (that is practically missing) in the

mass media, but also the message that derives from their daily performance.

"If the goal of the insurer is not to repair the damage, but to minimize the damages, the people react correspondingly: are suspicious and hesitant about their offers. A relevant example is the last discussions on the application of wear and tear in the case of RCA damages. The assertion that the insurance industry in Moldova does not develop owing to the Moldovans' lack of insurance culture can be easily replaced by the message that the citizen is a rational person and reacts appropriately to the visible and predictable benefits," explained Cernica.

Sergiu Certan said that there appeared the first recipients of damages for life insurance. We will already be able to disseminate success cases in this area. Other types of cases are those when the insured person receives damages as a result of an accident or in case of disease. There was a client who insured his life with our company at the start of 2010. In the autumn of the same year, he was involved in a road accident and suffered serious consequences. When signing the insurance contract, the person paid 431 euros, but received damages of 1,625 euros. This person insured his life and health without banking on luck.

A different example is that of Cristina Moraru, who is 30 and is not married. She owns an apartment that she bought herself and a Ford Fusion car. She insured neither her life, nor her property.

"My monthly income is about 800 dollars. As a matter of fact, I think that I can insure my life, the apartment and the car. I even started to do certain CASCO procedures to insure my vehicle, but I stopped because the minor incidents that can happen can be covered by oneself based on a program offered by the insurance company. In general, I do not really trust our insurance system. When concluding the contract, the insurance companies are very open, but when the case happens, you have to run after them for a long period of time," she said. Asked what she will do if something serious happens, she answered: "How can insurance help me if something serious happens? I will anyway count on my own capacities. I have some savings and I think I can cope."

The inclination to believe in luck is typical of every person, of any nationality and from any country. Veaceslav Cernica said in conclusion: "In the United States, they made behavioral studies that clearly showed that the people's hope for better is overestimated in relation to the real events that happen in their lives (for example, many believe that next year they will have a higher salary and will buy a new car, but are fired in fact). It was established that the people remember better the pain than the happiness coming from a social relation. A positive experience is actually shared with 4-5 persons on average, while the negative one with 40 persons!

That's why those involved in the business of making insurance damage promises must take care of the quality of their services and not neglect the purpose of their business."

P. S.: Everybody makes their luck themselves, while destiny is not related to luck. It is related rather to choice. It is not a thing that should be awaited. It is rather something that should be done. This refers both to citizens and to those who work in the insurance sector.

Tatiana SOLONARI

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 5-9 noiembrie 2012)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
05.11.12 11:09	MD14MAMA1005	SA "MAMALIGUTA"	10,00	16200	162000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	97545	16,61	1,00
05.11.12 14:31	MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	5,00	3900	19500,00	Vinzare Cumparare	6086209	0,06	10,00
05.11.12 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	110,00	900	99000,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,02	100,00
07.11.12 10:16	MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	10,00	175	1750,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	658501	0,03	30,00
07.11.12 14:31	MD14GOTI1002	SA "TIPOGRAFIA DIN RISCANI"	10,00	1000	10000,00	Vinzare Cumparare	19524	5,12	10,00
07.11.12 14:31	MD14GOTI1002	SA "TIPOGRAFIA DIN RISCANI"	10,00	1900	19000,00	Vinzare Cumparare	19524	9,73	10,00
07.11.12 14:31	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	3,00	417	1251,00	Vinzare Cumparare	104345	0,40	10,00
08.11.12 10:11	MD14APRO1001	SA "APROMAS"	10,50	30000	315000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	845932	3,55	10,00
08.11.12 11:50	MD14MAMA1005	SA "MAMALIGUTA"	10,00	16150	161500,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	97545	16,56	1,00
08.11.12 13:17	MD14FBAS1007	SA "FARMACIA NR.57 BASARABEASCA"	1,00	4145	4145,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	414878	1,00	1,00
08.11.12 13:17	MD14FBAS1007	SA "FARMACIA NR.57 BASARABEASCA"	1,00	4101	4101,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	414878	0,99	1,00
08.11.12 13:18	MD14FBAS1007	SA "FARMACIA NR.57 BASARABEASCA"	1,00	3983	3983,00	LICITATIE CU STRIGARE PACH	414878	0,96	1,00
08.11.12 13:20	MD14INCR1009	SA "INCONARM"	50,05	73	3653,65	LICITATIE CU STRIGARE PACH	207928	0,04	40,00
09.11.12 14:31	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	3,00	1357	4071,00	Vinzare Cumparare	104345	1,30	10,00
09.11.12 14:31	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	3,00	1252	3756,00	Vinzare Cumparare	104345	1,20	10,00
09.11.12 14:31	MD14MURC1004	SA "DRUM-11"	3,00	1341	4023,00	Vinzare Cumparare	104345	1,29	10,00
09.11.12 14:31	MD14OTIS1008	SA	12,01	280	3362,80	Vinzare Cumparare	4651534	0,01	10,00
TOTAL				87174	820096,45				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 29.10.2012-02.11.2012 Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. DAAC-CIOCANA S.A., CHIȘINĂU	MD14DAAC1008	1	2	929044	9725073
2. PLUMBUM, OR. UNGHENI	MD14PLUM1005	1	1	446	446
3. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	1	303	6060
4. ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	92	184
Total			5	929885	9731763

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.31 S.A., CHIȘINĂU	MD14BTAC1009	10	1	275	2750
2. CONSAM, CHIȘINĂU	MD14OSAM1003	1	1	1280	1280
3. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	2	775	775
4. AQVA-PRUT S.A., CAHUL	MD14AQUA1001	9	2	52	468
5. DAAC HERMES GRUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	2	1088	2176
6. PORUMB, MUN. BĂLȚI	MD14ORUM1000	1	1	6450	6450
7. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	4	10097	2019400
Total			13	20017	2033299

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. PLAȚI GURĂ DE RAI S.A., CHIȘINĂU	MD14PRAI1005	1	1	33482	33482
2. VELIST S.A., CHIȘINĂU	MD14VLST1004	1	1	64790	64790
3. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	1	200
Total			3	98273	98472

Tipul tranzacției: Hotărârea judecătorească

Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. FLOAREA SOARELUI, BĂLȚI	MD14FLAU1001	20	1	20	1000
Total			1	20	1000

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului averii între soți conform hotărârii instanței judecătorești

Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. B.C. MOLDOVA AGROINDBANK	MD14AGIB1008	200	1	3	600
Total			1	3	600

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 14 Noiembrie 2012

Nr. cereri de vânzare	Nr. cereri de cumpărare	Emisia	Tipul tranzacției	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	% din volumul emisei	Valoarea totală a pachetului, lei	Prețul pentru o unitate, lei	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	IDNO emitentului	Emitentul valorilor mobiliare	Termenul de valabilitate al cererii
1	8403	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	11,00	15,05	5318304,00	16,00	332394	MD14SERV1005	1003601000195	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	27.11.2012
2	8404	SA "MAPASAUTO"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	23,00	0,39	6820,00	22,00	310	MD14MAPS1002	1002600049235	SA "MAPASAUTO"	22.11.2012
3	8405	SA "AVICOLA - CODRU"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	27,00	36,25	1385475,00	29,00	4775	MD14AVID1007	1002609001696	SA "AVICOLA - CODRU"	07.12.2012
4	8406	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	10,00	0,60	1000,00	1,00	1000	MD14ATBS1001	1003608000747	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	16.11.2012
5	8407	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	10,00	0,48	796,00	1,00	796	MD14ATBS1001	1003608000747	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	16.11.2012
6	8408	SA "CONSTRUCTORUL"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	30,00	1,06	56000,00	8,00	7000	MD14CONB1009	1003602001719	SA "CONSTRUCTORUL"	19.11.2012
7	8409	SA "DANA"	LICITATIE CU STRIGARE PACH	25,00	7,02	174000,00	15,00	11600	MD14DANA1005	1002607000547	SA "DANA"	19.11.2012

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 13.11.2012

Коммерческие предложения на ФБМ на 13.11.2012 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețuri pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețuri pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	16,00	332394,00	MD14LEMN1007	SA "LEMNAR"	0,00	15,00	408,00
MD14MAPS1002	SA "MAPSAUTO"	0,00	22,00	310,00	MD14LUPA1009	SA "CAHULPAN"	0,00	12,00	750,00
MD14VID1007	SA "AVICOLA - CODRU"	0,00	29,00	47775,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14TBS1001	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	0,00	1,00	1000,00	MD14MACN1002	SA "MACON"	0,00	30,00	1525,00
MD14TBS1001	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO Nr.36"	0,00	1,00	796,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	0,00	8,00	7000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	300,00
MD14DANA1005	SA "DANA"	0,00	15,00	11600,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1095,00	25,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	2306,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	1000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	129,00	166,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	408,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	135,00	8730,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1230,00	1,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1235,00	263,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1275,00	93,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	200,00	459,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1285,00	100,00	MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1295,00	100,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	610,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	110,00	530,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	280,00	67,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14GIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1900,00	572,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	300,00	87,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	9,55	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MOEL1006	SA "MOLDELECTROMONTAJ"	0,00	75,00	850,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	28,00	104,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14APPI1001	SA "API"	0,00	7,00	844,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	33,00	128,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	35,00	54,00
MD14ARAL1001	SA "UZINA TURNATORIE ARALIT"	251,00	30,38	0,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	100,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVIF1005	SA "AVICOLA ROSSO SL"	0,00	10,00	55,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	246,00	20,00	0,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	6,00	3804,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,00	1867,00
MD14BARD1000	Intreprinderea Mixta Fabrica de Vinuri "VINARIA BARDAR" SA	0,00	16,50	2,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14BATI1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	377,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	50,00	316,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	1000,00	11,00	0,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "NTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	150,00	4819,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BIOC1006	SA "UZINA BIOCHIMICA DIN BALTI"	0,00	5,00	2342,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	240,00	690,00	MD14OSAM1003	SA "CONSAM"	0,00	0,69	20058,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OSAM1003	SA "CONSAM"	0,00	0,70	9218,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	1138,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	16,50	1290,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	290,00	2869,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	300,00	834,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	11630,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	200,00	12,00	0,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	5,00	17,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	7,70	4,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PLOV1002	SA "PLOWDIV"	0,00	9,00	6439,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,97	1017190,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	12,00	9930,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	99,00	MD14RAPH1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	9,00	13717,00	MD14REDI1009	SA "INTREPRINDEREA PENTRU COLECTAREA CEREALELOR din Rediu-	0,00	11,50	13160,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14REV11007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMIEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMIEZ"	0,00	30,00	500,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMIEZ"	0,00	35,00	15374,00
MD14CTIP1005	S.A. Centrul Tehnic International "CTI-CAPITAL"	0,00	5416,00	4394,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	5,00	13332,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	39,00	685,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	125,00	958,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	50,00	12,00	0,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	140,00	2280,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	5641,00
MD14ETUL1001	SA "FABRICA DE VINURI ETULIA"	0,00	10,00	705,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	3091,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	0,00	50,00	11998,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	4516,00
MD14FDPO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	10,00	11,00	MD14SECA1007	SA"MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14FERT1004	SA "FERTILITATEA - MARCULESTI"	0,00	2,00	820,00	MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	5,55	50,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	200,00	283,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	240,00	95,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	850,00	MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	0,00	7,00	23868,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,00	21,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	50,00	106,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,50	105,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	23,00	460,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00							

AO «Interesul Poporului» закрытого типа

извещает своих акционеров о созыве общего собрания акционеров. Собрание будет проведено в очной форме и состоится 14 декабря 2012 года в 16.00 часов (начало регистрации в 15.00 часов) по адресу: г. Кахул, ул. Селиверстова, 18.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Ликвидация АО «Interesul Poporului».

Общее собрание акционеров созывается на основании Приказа Ликвидатора от 12.11.2012 г.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, будет составлен по состоянию на 13.11.2012г.

С материалами к повестке дня собрания, акционеры могут ознакомиться в Обществе по адресу: г. Кахул, ул. Селиверстова, 18, ежедневно, начиная с 04.12.2012г. с 10.00 до 12.00 часов, кроме выходных дней.

Для регистрации участникам собрания иметь при себе удостоверение личности, а представителям – дополнительно доверенность, удостоверенную в соответствии с действующим законодательством.

ЛИКВИДАТОР АО «INTERESUL POPORULUI» В. А. КОМЫШАН

CA «GARANȚIE» SA

Informație cu privire la Deciziile aprobate de adunarea generală extraordinară a acționarilor societății pe acțiuni CA «GARANȚIE» SA din 30.10.2012.

ASCOM – GRUP SA, reprezentată de Stati Anatol, Președinte, în calitate de acționar unic al Societății pe acțiuni Compania de Asigurări «GARANȚIE» în conformitate cu prevederile Statutului, Legii privind societățile pe acțiuni și legislației în vigoare cu privire la valorile mobiliare,

A DECIS:

1. Majorarea capitalului social al Companiei de Asigurări «GARANȚIE» cu 4 500 000 lei, prin emisiunea suplimentară a 4500 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 1000 lei. Majorarea are loc din contul mijloacelor bănești – 4 500 000 lei ale unicului subscris al emisiunii suplimentare – «ASCOM – GRUP» SA;
2. Se aprobă Lista subscrisorilor la emisiunea suplimentară;
3. Se aprobă Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni;
4. Se aprobă Hotărârea privind emisiunea suplimentară;
5. Luându-se în considerație majorarea capitalului social al Societății cu 4 500 000 lei, se aprobă modificarea art. 6 din Statutul Companiei de Asigurări «GARANȚIE» SA după cum urmează:
„Art. 6. Capitalul social al Societății constituie 19 800 000 (nouăsprezece milioane opt sute mii) lei împărțit în 19 800 (nouăsprezece mii opt sute) acțiuni ordinare nominative fiecare în valoare nominală de 1000 (una mie) lei, de aceeași clasă, cu drept de vot.”
6. Iliin Valentin, jurist, se împuternicește să înregistreze la Comisia Națională a Pieței Financiare această emisiune, precum și înregistrarea la Camera Înregistrării de Stat a modificărilor în Statutul Societății.

Stimate acționar al Societății pe acțiuni «Mamaliguta»

Consiliul S.A. «Mamaliguta» anunța despre anularea ordinului organului executive de convocare a adunării generale extraordinare a acționarilor societății la 17 noiembrie 2012 orele 10.00 pe adresa: mun. Chisinau str. Calea Iesilor, 33, ca fiind ilegal. Avizul publicat în ziarul «Capital Market» din 17 octombrie 2012 nr. 41 (461) privind convocarea adunării este considerat nul. Adunarea nu va avea loc.

Consiliul societății.

Consiliul SA «Botava»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale a acționarilor, cu prezența acestora, pe 14 decembrie 2012 în sala festivă a SA „JLC” situată în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90. Înregistrarea acționarilor de la 10-30 până la 10-55. Începutul adunării 11-00.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Majorarea capitalului social a societății prin intermediu emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
2. Aprobarea valorii aportului.
3. Aprobarea actelor de primire-predare.
4. Aprobarea rezultatelor emisiunii suplimentare închise și a listei preliminare a subscrisorilor.
5. Aprobarea modificărilor în statutului societății.
6. Alegerea Consiliului societății și stabilirea cuantumului remunerației.
7. Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul-verbal al adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația de 05.11.2012. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, în anticameră de la 12-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

Cu respect, Consiliul Societății

S.A. «Drumuri Ialoveni»

La data 31 octombrie 2012 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. «Drumuri Ialoveni» pe adresa: or. Ialoveni str. Chilia 2a., la care au fost prezenți acționari ce dețin 99.0% din acțiunile cu drept de vot.

LA ADUNARE SAU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. Reorganizarea prin fuziune (absorbție) a societății «Drumuri Ialoveni» SA în următorul mod: la persoana juridică absorbantă «Drumuri Ialoveni» SA se reorganizează pe calea fuziunii prin absorbție a «Drumuri Nisporeni» SA, «Drumuri Hincești» SA.
2. S-a aprobat hotărârea cu privire la reorganizarea SA «Drumuri Ialoveni» prin fuziune (absorbție) la ea a SA «Drumuri Nisporeni» SA, «Drumuri Hincești», SA.
3. S-a aprobat rapoartele de evaluare a patrimoniului «Drumuri Ialoveni» SA și a valorii de piață a activelor nete la o acțiune a societății.
4. S-a aprobat contractul de fuziune prin absorbție.
5. S-a aprobat actul de primire-predare a bunurilor (patrimoniului, activelor și pasivelor) ale «Drumuri Nisporeni» SA și «Drumuri Hincești», SA.
6. S-a aprobat consolidarea bilanțurilor contabile intermediare întocmite la data de 01.10.2012 ale societăților pe acțiuni participante la fuziune SA Drumuri Ialoveni, SA Drumuri-Hincești și SA Drumuri Nisporeni, într-un bilanț contabil al SA Drumuri Ialoveni.
7. S-a aprobat decizia de emisiune suplimentară a capitalului social în rezultatul fuziunii (absorbției) la ea a «Drumuri Nisporeni» SA și «Drumuri Hincești» SA, conform anexei.
8. S-a aprobat modificările și completările în statutul societății, conform anexei.
9. S-a însărcinat Consiliul societății de a întocmi lista subscrisorilor și darea de seamă privind rezultatele emisiunii, conform anexei.
10. S-a împuternicit Consiliul societății să aprobe modificările în statutul societății legate de emisie, conform anexei.
11. S-a împuternicit reprezentanții cu dreptul de semnătură a documentelor necesare: Caunov Ștefan director «Drumuri Ialoveni» SA și Ștefanica Eugenia, contabil – șef societății.

Spre atenția acționarilor S.A. «Drumuri-Hincești»

Vă aducem la cunoștință că la 30.10.2012 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor, la care au participat acționarii și reprezentanții lor ce dețin 99,52% din acțiunile cu drept de vot.

– Cu voturi (96,83%), mai mult de 2/3 din voturile reprezentate la adunarea, adunarea generală extraordinară a acționarilor a aprobat reorganizarea prin fuziune cu absorbție S.A. «Drumuri-Hincești», de către S.A. «Drumuri-Ialoveni».

– Termenul reorganizării – până la 6 (șase) luni de la data adoptării deciziei de reorganizare.

– De la iniția procedura de răscumpărare a acționarilor la valoarea determinată conform art. 79 din Legea privind societățile pe acțiuni, în baza cererilor depuse de fiecare acționar în parte.

– În rezultatul reorganizării prin fuziune (absorbție) S.A. «Drumuri-Hincești» se va lichida, toate drepturile și obligațiile lor vor trece la succesorul – S.A. «Drumuri-Ialoveni».

S-A APROBAT:

– Comisia de reorganizare în următoarea componență:

Președintele comisiei – Nagacevschi Ruslan – (directorul societății) și membrii comisiei – Rusu Zinaida – (contabil șef), Tanurcov Ștefan – (mecanic superior), Griniuc Maria (reprezentatul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, președintele consiliului) și Savițchi Ion – (președintele comisiei de cenzori S.A. «Drumuri-Hincești»).

– Raportul de evaluare a bunurilor S.A. «Drumuri-Hincești», conform situației 01.10.2012.

– Contractul de fuziune (absorbție) S.A. «Drumuri-Hincești» și S.A. «Drumuri-Nisporeni» de către S.A. «Drumuri-Ialoveni».

– Acte de transmitere S.A. «Drumuri-Hincești» către S.A. »Drumuri-Ialoveni» la situația din 01.10.2012.

– Bilanțul consolidat S.A. «Drumuri-Ialoveni», S.A. «Drumuri-Hincești» și S.A. «Drumuri-Nisporeni» la situația din 01.10.2012.

Cu vot unanim au fost aprobate următoarele hotărâri referitor la ordinea de zi a adunării:

– S-a împuternicit Comisia de cenzori a societății să autentifice semnăturile președintelui și secretarului adunării generale extraordinare a acționarilor.

– S-a împuternicit dl. Nagacevschi Ruslan, directorul societății cu dreptul de a semna toate documentele necesare pentru înregistrarea procedurii reorganizării societății la organele de stat.

**Directorul societății Nagacevschi Ruslan
Relații la tel. 0 269-23-534**

S.A. „DotarCom”

anunță acționarii, că la Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „DotarCom”, care a avut loc la data de 31 octombrie 2012 (cvorum 93.81%)

S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. Se aprobă Contractarea unui credit de la banca BC „Moldindconbank” S.A. în cadrul Liniei de Finanțare pentru Eficiență Energetică în Moldova (MoSEFF) pentru finanțarea lucrărilor de reparație și izolare a acoperișului și schimbare a geamurilor în mărime de 120.000 Euro.
2. Se împuternicește directorului Bogza Vasile să semneze contractul de credit și alte documente aferente contractului de credit.
3. Se confirmă deciziile Consiliului Societății din 30.08.12 și din 04.09.2012 privind împuternicirea directorului Bogza Vasile să semneze contractul și acordurile adiționale ale contractului cu dezele de cheltuieli cu compania „DragStar” SRL care execută lucrările de reparație a acoperișului.
4. Se confirmă decizia Consiliului Societății din 25.09.2012 privind împuternicirea directorului Bogza Vasile să semneze contractul cu dezele de cheltuieli cu compania „SanTina-J” SRL care execută lucrările de schimbare a geamurilor.

Consiliul „DotarCom” S.A.

Stimate acționar al FRARS „Semințe” S. A

Consiliul societății anunță despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor care va avea loc la 07.12.2012 ora 15-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Sf. Gheorghe, 3, în incinta societății. Înregistrarea acționarilor ora 14.00 – 14.50

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea reorganizării FRARS „Semințe” SA prin dezmembrare (separare) cu crearea unei noi Societăți cu Răspundere Limitată;
2. Aprobarea comisiei de reorganizare cu dreptul de semnare a proiectului de dezmembrării, actului de transmitere și a bilanțului de repartitie;
3. Aprobarea listei acționarilor care se separă din societatea pe acțiuni;
4. Aprobarea proiectului de dezmembrare (separare);
5. Aprobarea bilanțului de repartitie și a actului de transmitere;
6. Anularea acțiunilor de tezaur apărute în rezultatul reorganizării FRARS „Semințe” SA cu reducerea capitalului social;
7. Aprobarea modificărilor și completărilor în statutul societății.
8. Aprobarea actului de constituire a Societății cu Răspundere Limitată nou creată;
9. Aprobarea organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată nou creată;
10. Cu privire la autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului din procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi ținută cu prezența acționarilor sau reprezentanților lor, prezentând buletinul de identitate s-au procura perfectată în conformitate cu prevederile legislației.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită la situația de 06.11.2012 de către R.I. „Registru – Corect” S.A.

Societatea va asigura accesul acționarilor de a lua cunoștință cu materialele referitor la adunare în fiecare zi lucrătoare pe adresa: mun. Chișinău, str. Sf. Gheorghe, 3, în incinta societății, cu zece zile înainte de ținerea ei, între orele 09.00-17.00.

Persoana responsabilă pentru dezvăluirea informației din materialele referitoare la ordinea de zi d-na Darii Clava.

Acționarii vor fi informați despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor prin expedierea avizelor tuturor acționarilor (reprezentanților lor legali, sau deținătorilor nominali) și publicarea avizului în ziarul „Capital Market”.

Participanții la adunarea generală extraordinară a acționarilor se vor înregistra de către comisia de înregistrare: d-na Onica Ludmila, d-na Darii Clava și d-na Muntean Natalia.

Relații la tel. 022-54-10-51

SA „Bere-Unitanc”

anunță Hotărârile adoptate la Adunarea generală ordinară a acționarilor, care a avut loc la data de 31.05.2012, pe adresa m. Chișinău, str. Calea Iesilor, 33

ADUNAREA A ADOPTAT:

1. Examinarea raportului financiar al societății pe anul 2011 și adoptarea direcțiilor prioritare de dezvoltare a societății pe anul 2012;
2. Darea de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2011;
3. Darea de seamă a Organului Executiv pentru anul 2011;
4. Repartizarea profitului și aprobarea normativelor de repartizare a profitului pentru anul 2012;
5. Darea de seamă anuală a Comisiei de Cenzori pe anul 2011;
6. Raportul organizației de audit;
7. Remunerarea persoanelor cu funcții de răspundere;
8. Modificări și completări la statutul societății.
9. Reaprobarea hotărârilor Adunării generale extraordinare din 15.10.2011 privind emisiunea de valori mobiliare.

„ASITO” S.A.

Aviz privind dezvoltarea informației de către compania „ASITO” S.A.

Compania „Asito” S.A. a publicat raportul anual pentru anul 2011 în ziarul „Capital Market”, nr. 12 din 28.03.2012.

EVENIMENTE ȘI ACȚIUNI CE AFECTEAZĂ ACTIVITATEA FINANCIAR-ECONOMICĂ A S.A. „ASITO”:

- Reorganizarea emitentului, a persoanelor afiliate lui – nu a avut loc un astfel de eveniment;
- Adoptarea de către organul de conducere autorizat al emitentului a hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare, calificarea emisiunii ca efectuată sau neefectuată – nu au fost adoptate astfel de decizii;
- Calcularea și plata veniturilor pe valorile mobiliare ale S.A. „Asito” – nu au fost calculate și achitate dividende sau alte venituri;
- Apariția în registrul emitentului a unei persoane care deține cel puțin 5% din valorile lui mobiliare cu drept de vot de orice clasă – nu au parvenit schimbări în structura acționarilor S.A. „Asito” ce dețin 5% și mai mult;
- Data închiderii registrului, termenele de executare a obligațiilor emitentului față de deținătorii valorilor mobiliare, termenele de convocare a adunărilor generale – nu au fost adoptate astfel de decizii;
- Hotărârile adunărilor generale – La data de 01 iunie 2012 a avut loc Adunarea Generală ordinară anuală a acționarilor S.A. „Asito”. Hotărârile aprobate la această adunare au fost publicate în ziarul „Capital Market”, nr. 23 din 06.06.2012. Adunări generale extraordinare în anul 2012 nu au avut loc;
- Substituția registratorului independent sau a auditorului independent al emitentului – nu au fost;
- Efectuarea de către emitent a tranzacțiilor, a căror valoare sau prețul patrimoniului tranzacționat constituie cel puțin 25% din activele emitentului la data efectuării tranzacției – nu au fost efectuate tranzacții;
- Răscumpărarea sau achiziționarea de către S.A. „Asito” a valorilor mobiliare plasate anterior – nu au fost efectuate astfel de tranzacții;
- Demisionarea membrilor consiliului, organului executiv, comisiei de cenzori – nu au fost demisionări;
- Accelerarea onorării unei obligații financiare de proporții a emitentului – nu au fost;
- Inițierea sau finalizarea procedurii de insolabilitate a emitentului – nu au avut loc;
- Prețul estimativ la data de 13.11.2012 al unei acțiuni emise de compania „Asito” S.A. constituie 10.29 lei, iar în cadrul pachetului de control – 15.43 lei/acțiune.

Directorul companiei „Asito” S.A. Eugeniu Șlopac

Societatea pe acțiuni BAZA „AUTOFAR”

Prin prezenta, Vă aducem la cunoștință Dumneavoastră că se modifica data cind va avea loc Adunarea Generală ordinară a acționarilor societății de pe data de 07.12.2012 pentru data de 21.12.2012, ora și adresa ramin neschimbate.

Cu materialele incluse în ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință cu începere de la data de 11.12.2012, în zilele lucrătoare, între orele 10.00 – 16.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Grădina Botanica, 9, pe teritoriul S.A. „PA nr. 1”.

Societatea pe acțiuni Firma de construcție a drumurilor „Edilitate”

Vă aduce la cunoștință, că Consiliul Societății a luat hotărârea cu privire la convocarea Adunării generale anuale ordinară repetată cu prezența acționarilor pe data de 26 decembrie 2012 la ora 13.00 în incinta sălii de festivități a „Edilitate” S.A. pe adresa mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49. Începutul înregistrării – 12.00. Sfârșitul înregistrării – 13.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2011 de activitate.
2. Examinarea și aprobarea dării de seamă a organului executiv pentru anul 2011 de activitate.
3. Examinarea și aprobarea raportului financiar al Societății pentru anul 2011 de activitate.
4. Aprobarea dării de seama a Comisiei de Cenzori pentru anul 2011 de activitate și Concluziile Organizației de Audit.
5. Aprobarea direcțiilor prioritare de activitate ale Societății și planul de activitate a organului executiv pe anul 2012.
6. Repartizarea profitului, plata dividendelor pentru anul 2011 de activitate.
7. Aprobarea normativelor de repartizarea profitului-net pentru anul 2012 de activitate.
8. Aprobarea organizației de Audit și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.
9. Alegerea organelor de conducere și stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.
10. Cu privire la autentificarea procesului-verbal a Adunării Generale a acționarilor pentru anul 2011.

De materialele referitoare la ordinea de zi a Adunării Generale se poate lua cunoștință pe adresa: mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, biroul economistului-șef, începând cu 14 decembrie 2012 între orele 14.00-16.00 în zilele de lucru.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea generală a fost întocmită de către registratorul independent „Registrul-F” S.A. potrivit situației din 28 martie 2012.

S.A. „MACARA”

COMUNICAT privind rezultatele Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor S.A. „MACARA” din 05 septembrie 2012

Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor S.A. „MACARA” a fost ținută în data de 05 septembrie 2012, pe adresa mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 7, cu prezența a 85.776 (62,796%) acțiuni ordinare nominative cu drept de vot. În cadrul Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor au fost primite, în baza ordinii de zi,

URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

1. Aprobarea dării de seamă a Directorului general al Societății.
 2. Eliberarea din funcție a Directorului general.
 3. Alegerea noului Director general în persoana lui Petru Neghină.
 4. Aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății.
 5. Alegerea Consiliului Societății:
 - Membrii de bază: Ana Diacenco; Igor Grîu; Constantin Ibriciuc;
 - Membrii de rezervă: Marin Neghină
- Organul executiv al S.A. „MACARA”**

SA „Bere-Unitanc”

anunță Horârile adoptate la Adunarea generală extraordinară a acționarilor, care a avut loc la data de 15.10.2011, pe adresa m. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 33

ADUNAREA A ADOPTAT:

1. Majorarea capitalului social prin emisiunea suplimentară de acțiuni închise.
2. Actele de evaluare a activelor la valoarea de piață.
3. Cu privire la emisiunea de obligațiuni asigurate.
4. Contractele aferente emisiunii de obligațiuni (de subscriere de gaj, de intermediere etc.)
5. Dările principale ale prospectului emisiunii de obligațiuni.
6. Modificări și completări la statut.
7. Gajul aferent emisiunii de obligațiuni.
8. Împuternicirea persoanelor pentru a semna documentele aferente emisiunii de obligațiuni și majorării capitalului social.

Consiliul Societății pe acțiuni „Liftmontaj”

anunță convocarea Adunării Generale extraordinare a acționarilor la data de 30 noiembrie 2012, ora 10.00 pe adresa: mun. Chisinau, str. Meșterul Manole 6/2 incinta interprinderii.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la numirea administratorului
- Cu privire la încetarea procedurii de reorganizare a societății
- Cu privire la încheierea unei tranzacții de proporții și cu conflict de interese
- Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii, remuneratiilor anuale și compensațiilor pentru membrii Consiliului

De materialele cu privire la ordinea de zi a Adunării Generale a acționarilor puteți lua cunoștința la sediul companiei – mun. Chisinau, str. Meșterul Manole 6/2, începând cu 8 noiembrie 2012 an (în zilele de lucru), între orele 08.30 – 16.30.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea Generală extraordinară a acționarilor se va întocmi conform situației din 07 noiembrie 2012.

Pentru participare la Adunarea Generală extraordinară a acționarilor companiei, acționarii vor prezenta buletinul de identitate (pasaportul), iar reprezentanții acționarilor – actul care atestă imputernicirea (procura sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice).

Relații la tel: 0 22 47 71 00

Director

Nicolaev Pavel

În atenția acționarului BC „Moldova-Agroindbank” S.A.

COMUNICAT INFORMATIV

La 08 noiembrie 2012, în incinta MOLDOCOOP, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 67, mun. Chișinău a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldova-Agroindbank” S.A.

ADUNAREA A APROBAT:

1. Regulamentul Consiliului BC “MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. în redacție nouă.
 2. Regulamentul Comisiei de cenzori a BC “MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. în redacție nouă.
 3. Codul Guvernării Corporative al BC “MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. Totodată, Adunarea a luat act de demisia dl Alexandru Munteanu din funcția de membru al Consiliului băncii și a ales:
 1. în componența Consiliului BC “MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. un membru: dl Dorian Macovei, până la încetarea împuternicirilor Consiliului băncii, ales prin hotărârea Adunării generale extraordinare a acționarilor băncii din 21.10.2011;
 2. în componența Comisiei de cenzori a BC“MOLDOVA-AGROINDBANK”S.A. un membru: dna Fedosia Baciu.
- Executivul băncii**

În anul 2013, polița de asigurare obligatorie de asistență medicală va fi mai scumpă cu 336 lei și va costa 3318 lei

În anul 2013, polița de asigurare obligatorie de asistență medicală se va scumpi cu 336 lei, până la 3318 lei. Astfel prevede legea privind fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul 2013 adoptată, joi, de Parlament.

Agenția “INFOTAG” transmite cu referire la surse din Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) că documentul menține reducerile de 50% și 75% din prețul poliței dacă contribuțiile de asigurări obligatorii de asistență medicală se plătesc la timp.

Pe parcursul a trei luni de la intrarea legii în vigoare, este valabilă reducerea de 50% pentru fondatorii de întreprinderi individuale, arendașii și arendatorii, deținătorii patentei de întreprinzător. Până la 31 octombrie 2013, deținătorii de terenuri cu destinație agricolă pot beneficia de o reducere de 75%.

La anul contribuțiile de asigurări obligatorii de asistență medicală, exprimate în procente, vor rămâne la nivelul ultimilor trei ani, de 7% – câte 3,5% pentru angajat și angajator.

Bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală are venituri de 4,078 mldr. lei (+ 3,8%), cheltuieli de 4,178 mldr. lei (+ 4,9%) și un deficit de 100 mil. lei, care urmează să fie acoperit din soldul de bani de la începutul anului 2013.

Indicele prețurilor de consum în luna octombrie a constituit 100,6%

Indicele prețurilor de consum în octombrie, față de septembrie curent, a constituit 100,6%, iar față de octombrie 2011 – 103,9%, informează MOLDPRES cu referire la date ale Biroului Național de Statistică.

Potrivit Margaretei Șveț, șefă de direcție la BNS, creșterea prețurilor medii de consum cu 0,6 la sută în octombrie față de septembrie a. c., a fost determinată de majorarea prețurilor la produse alimentare și a mărfurilor nealimentare – cu câte 0,8 la sută și serviciilor prestate populației – cu 0,1 la sută.

În aceeași perioadă, au crescut prețurile la unele produse alimentare, cum ar fi: slănină neprelucrată, ulei vegetal, legume proaspete, carne, preparate și conserve din carne, zahăr tos, lapte și produse lactate, făină de grâu, etc.

La mărfurile nealimentare au fost marcate majorări de prețuri la: combustibil – cu 1,9% (inclusiv: gaz din butelii – cu 5,1%, lemne pentru foc – cu 1,7 și carburanți – cu 1,0%), încălțăminte – cu 0,9%, confecții pentru adulți și copii – cu câte 0,8 și țigări – cu 1,6%.

Totodată, în octombrie față de septembrie curent, au scăzut prețurile la: ceapă uscată, varză proaspătă, morcov, sfeclă roșie, ouă dietetice, cartofi, pește proaspăt și congelat, votcă, apă minerală și băuturi nealcoolice, ș.a.

La serviciile prestate populației în luna trecută, n-au fost înregistrate majorări ale tarifelor medii lunare. Au scăzut prețurile la serviciile turismului peste hotarele țării – cu 2,8%, serviciile transportului feroviar internațional – cu 1,0 și transportului aerian de pasageri – cu 0,2%.

Datele BNS nu se referă la raioanele din stînga Nistrului și municipiul Bender, notează MOLDPRES.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
октябрь 2012 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Страховой гуру –
место свободно

5

В Молдове проходит первая национальная информационная кампания «Что делать в случае ДТП?»

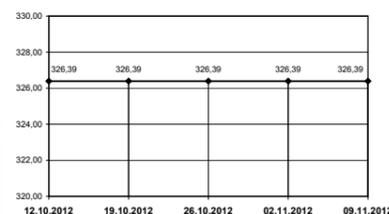
Мероприятие организовано Национальной комиссией по финансовому рынку, Управлением дорожной полиции, организацией *Sigurno* (Дорожная безопасность Молдовы) и Ассоциацией по продвижению страхования при поддержке операторов рынка.

Кампания будет проходить с 12 по 17 ноября. Цель кампании – информирование водителей об обязательном страховании автогражданской ответственности (ОСАГО) и процедурах, которые необходимо предпринять в случае ДТП. В течение недели в рамках кампании в Кишиневе будет бесплатно распространено около 100 тыс. брошюр, в которых содержится основная информация о полисе ОСАГО, о действиях, которые необходимо предпринять в случае ДТП, и о способах расчета возмещения. Мероприятие организовано на базе платформы онлайн-проекта о рынке страхования в Молдове www.xprimm.md.

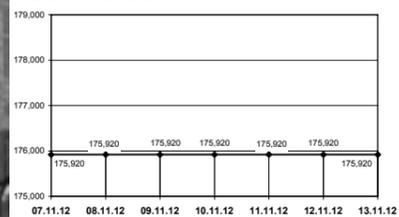
InfoMarket

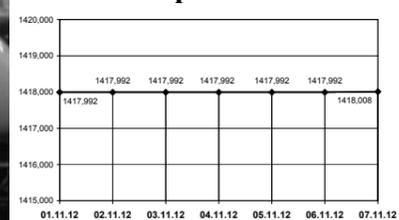
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 14.11.2012

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	15.6463
Доллар США	1	12.3035
Рубль российский	1	0.3873
Гривна украинская	1	1.5032
Лей румынский	1	3.4473

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 05 по 09 ноября 2012 года составил 820,1 тыс. леев, что на 633 тыс. леев больше объема предыдущей недели. Всего зарегистрировано 17 сделок с ценными бумагами 10 эмитентов.

В Основной Секции биржи (интерактивный рынок) прошло 9 сделок на сумму 163,9 тыс. леев. Рыночная цена акций «Moldindconbank» составила 110 лей. Акции компании «Floarea-Carpet» продолжают торговаться по 5 лей за акцию.

В Секции Прямых Сделок зарегистрированы сделки по продаже акций посредством голосовых торгов в объеме 656,1 тыс. леев. Цена акций «Argomaș» выросла на 50 бань и составила 10,50 лея за акцию. Цена акций предприятия «Constructorul» остается стабильной на уровне 10 лей.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Внимание акционеров, представителей акционерных обществ и профессиональных участников финансового рынка!

Газета Capital Market в рамках кампании по подписке на 2013 год проводит акцию «Подпишись на Capital Market», участники которой получают 10-процентную скидку на публикацию финансового отчета и информации о проведении годового собрания акционеров.

Кроме того, подписавшиеся на нашу газету смогут в качестве бонуса осуществить запрос о ранее опубликованных отчетах и объявлениях акционерных обществ.

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 21 ноября.

Контактный телефон: 022 227758.

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 10 • 2012

РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В октябре 2012 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 5 эмиссий акций на общую сумму 200,77 млн лей, включая 2 эмиссии акций, размещенных при учреждении акционерного общества, на сумму 75,00 млн лей и 3 дополнительные эмиссии акций на сумму 125,77 млн лей (Таблица №1).

В январе-октябре 2012 года были осуществлены эмиссии акций на сумму 993,17 млн лей, что на 146,28 млн лей или на 17,3% больше, чем за аналогичный период предыдущего года (Таблица №3).

Объем иностранных инвестиций посредством эмиссии ценных бумаг составил в январе-октябре 2012 года 401,60 млн лей или 40,4% от всего объема эмиссий за этот период.

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В октябре 2012 года на вторичном рынке было осуществлено 385 сделок с ценными бумагами на общую сумму 119,02 млн лей, что в 3,8 раза больше, по сравнению с аналогичным месяцем прошлого года (Диаграмма №1).

Объем биржевых сделок в октябре 2012 года составил 2,09 млн лей или 2% от общего объема сделок, зарегистрированных на вторичном рынке (Диаграмма №2).

Доля сделок на биржевом сегменте составила 28% от общего количества сделок (Диаграмма №3).

В октябре 2012 года НКФР зарегистрировала проспекты следующих публичных предложений на вторичном рынке ценных бумаг:

- добровольное публичное предложение на получение контроля, инициированное оферентом коммерческим обществом "СЕВА GRUP" ООО, предметом которого является приобретение 674331 простой именной акции, выпущенной акционерным обществом "ELEVATOR KELLEY GRAINS" (IDNO 1003608001881, г. Кэушень, ул. Шосяуа Тигиней, 13), по цене 10,00 лей за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №40/8 от 12.10.2012, Monitorul Oficial 222-227/1260, 26.10.2012);

- добровольное публичное предложение на получение контроля, инициированное оферентом коммерческим обществом "СЕВА GRUP" ООО, предметом которого является приобретение 390942 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом "ELEVATORUL IARGARA" (IDNO 1003605005073, р-н Леова, г. Яргара, ул. 31 Августа 1989,3), по цене 5,00 лей за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №40/9 от 12.10.2012, Monitorul Oficial 222-227/1261, 26.10.2012);

- обязательное публичное предложение для получе-

ния контроля, инициированное оферентом "TREZEME LIMITED", предметом которого является приобретение 96288 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом "Floarea Soarelui" (IDNO 1002602001837, мун. Бэлць, ул. 31 Август, 6), по цене 50,00 леев за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №42/3 от 26.10.2012, Monitorul Oficial 229-233/1292, 02.11.2012).

В январе-октябре 2012 года было осуществлено 3594 сделок на сумму 1058,91 млн лей. Объем сделок уменьшился на 770,29 млн лей или на 42% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №4).

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

На биржевом рынке в октябре 2012 года было зарегистрировано 108 сделок на общую сумму 2,09 млн лей. Биржевой оборот уменьшился в 5,8 раза по сравнению с октябрём 2011 года (Диаграмма №4).

Информация о сделках с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №5.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В октябре 2012 года на внебиржевом сегменте было зарегистрировано 277 сделок на сумму 116,93 млн лей. Объем таких сделок увеличился в 6,2 раза по сравнению с октябрём 2011 года (Диаграмма №5).

В структуре внебиржевых сделок за отчетный период наибольшая доля приходится на сделки взноса в уставный капитал – 85,4% или 99,78 млн лей. Сделки купли-продажи составили 12,20 млн лей или 10,4%, сделки дарения и наследования – 3,17 млн лей или 2,7%, другие сделки составили 1,5% или 1,78 млн лей, в том числе: 0,98 млн лей – сделки с ценными бумагами не востребованными на условиях Закона №392-XVI от 13.05.1999, 0,67 млн лей – сделки по выкупу обществом ценных бумаг связанные с реорганизацией общества и/или истечением срока обращения ценных бумаг, 0,13 млн лей – выкуп ценных бумаг эмитентом на условиях ст. 79 Закона 1134-XIII от 2.04.1997. Об акционерных обществах, 1,5 тыс. лей – распределение ценных бумаг при разделе имущества между супругами согласно решению суда, и 10 лей – отчуждение или передача казначейских акций эмитентом персоналу и/или акционерам общества (Диаграмма №6).

Национальная комиссия по финансовому рынку:

MD 2012, мун. Кишинёв,

б-р Штефана чел Маре, 77,

тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Управление внешних связей и развития:

тел. (373 22) 859430

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в октябре 2012 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, лей	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, лей	Стоимость размещения ценной бумаги, лей	Уровень листинга на ФБМ
Эмиссии акций, размещенных при учреждении акционерного общества						
CA "EUROASIG GRUP" S.A.	MD14OASE1003	15000000	150000	100	100	-
S.A. "REGIA APĂ CANAL-ORHEI"	MD14GIAR1000	60000000	600000	100	100	-
Всего		75000000	750000			
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. "DAAC Hermes grup"	MD14MARS1000	37654600	18827300	1	2	-
B.C. "ProCreditBank" S.A.	MD14PROB1000	43117000	43117	1000	1000	-
B.C. "COMERTBANK"	MD14BANK1005	45000000	90000	500	500	-
Всего		125771600	18960417			
ИТОГО		200771600	19710417			

Таблица №2 Объем эмиссий ценных бумаг в октябре 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	1,03	-	0,02	2,69	75,00	В 28 раз больше
Дополнительные эмиссии акций	30,96	81,19	38,57	128,29	125,77	98,0%
Всего	31,99	81,19	38,59	130,98	200,77	153,3%

Таблица №3 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-октябре 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	8,02	5,39	5,26	26,18	352,56	В 13,5 раза больше
Дополнительные эмиссии акций	665,37	312,80	616,74	820,71	640,61	78,1%
Всего	673,39	318,19	622,00	846,89	993,17	117,3%

Таблица №4 Вторичный рынок в январе-октябре 2008-2012 гг.

Показатель	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г., %
Биржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	2645	1292	2143	1677	1599	95,3
Объем сделок (млн лей)	857,30	132,44	198,04	194,69	537,21	275,9
Внебиржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	227081	217544	2324	2740	1995	72,8
Объем сделок (млн лей)	463,83	449,01	222,82	1634,51	521,70	31,9
Всего на вторичном рынке						
Кол-во сделок (единиц)	229726	218836	4467	4417	3594	81,4
Объем сделок (млн лей)	1321,14	581,45	420,86	1829,20	1058,91	57,9

Таблица №5 Сделки, осуществленные с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ, октябрь 2012 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во акций, участвовавших в сделках, ед.	Объем сделок, лей	Цена одной акции, лей		Средняя цена 1 акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций в общем кол-ве выпущенных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
				Мин.	Макс.					
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка										
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	6483	714945	110	115	110,28	100	0,13	6	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	985	43241,5	43,9	43,9	43,9	10	0,00	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII" S.A.	MD14BECM1002	2100	84000	40	40	40	5	0,01	6	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	360	396000	1100	1100	1100	200	0,03	1	1
BC "BANCA DE ECONOMII" S.A.	MD24BECM1000	552	557,5	1,01	1,01	1,01	1	0,18	1	1
ВСЕГО			1238744						15	

Диаграмма №1 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, октябрь 2008-2012 гг.

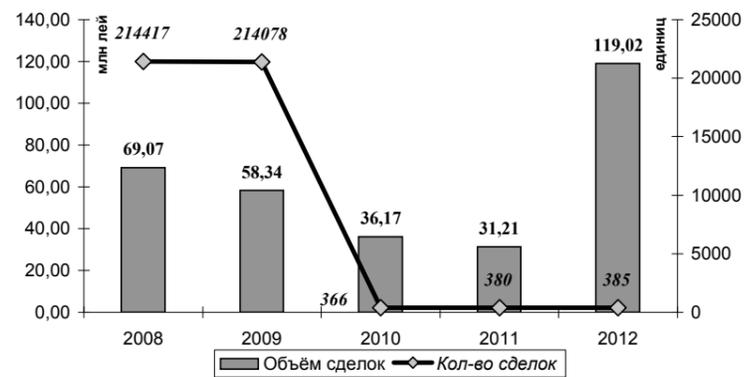

Диаграмма №2 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2012 г. (по объему сделок)

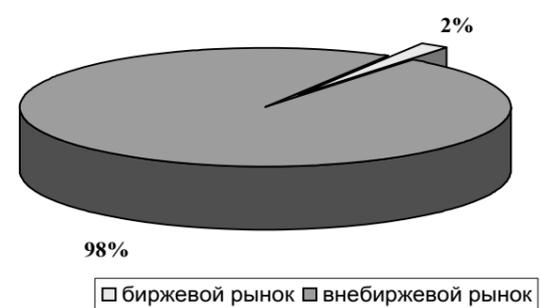

Диаграмма №3 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2012 г. (по количеству сделок)

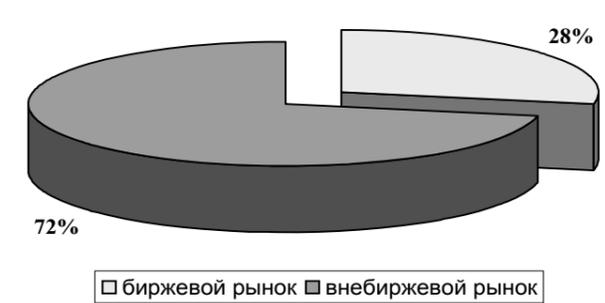

Диаграмма №4 Биржевые сделки, октябрь 2008-2012 гг.

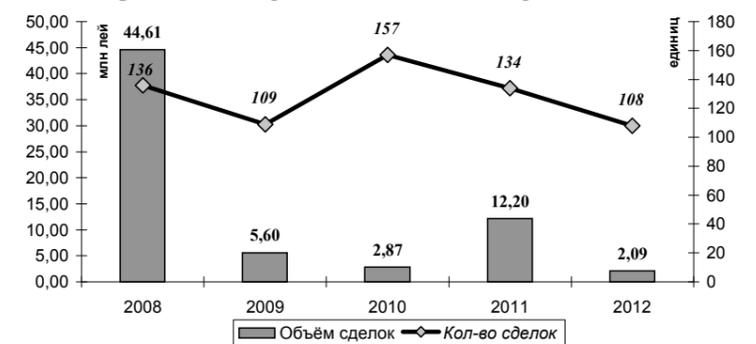

Диаграмма №5 Внебиржевые сделки, октябрь 2008-2012 гг.

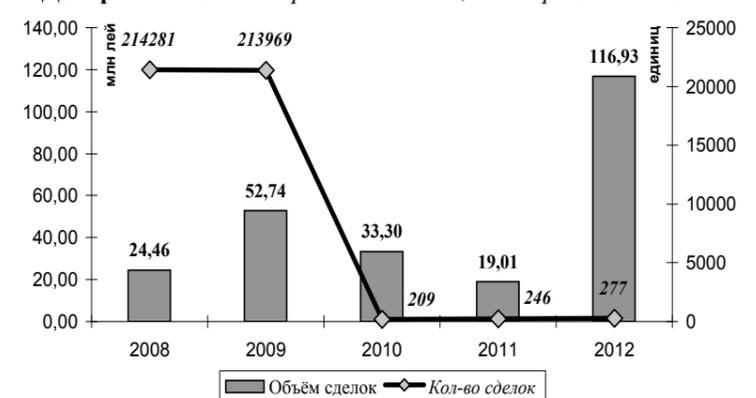
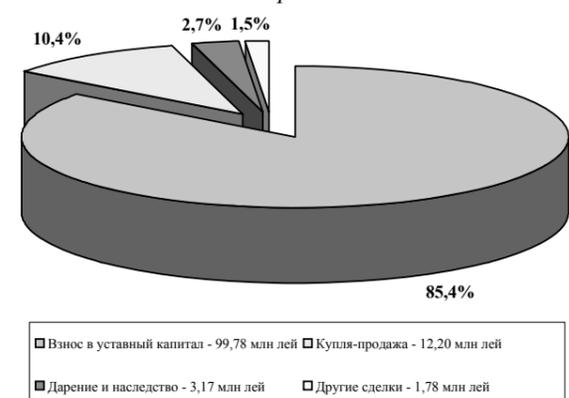

Диаграмма №6 Структура внебиржевых сделок, октябрь 2012 г.

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 09 ноября 2012 года, были рассмотрены результаты плановой проверки соблюдения законодательства в сфере страхования страховым брокером „PRODEVIZ” S.R.L. Решением Административного совета НКФР данному брокеру предписывается безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки, привлечь к административной ответственности управляющего страхового брокера „PRODEVIZ” S.R.L., сообщить об отправке в адрес брокеров письма о намерении расторгнуть договор (начиная с 16.09.2012) о ведении реестра физических и юридических лиц, а также выплатить штраф. Согласно решению, страховой брокер „PRODEVIZ” S.R.L. должен в течение месяца сообщить Национальной комиссии по финансовому рынку об исполнении решения с приложением доказательных документов.

После изучения результатов выездной инспекции страховой компании „MOLDOVA-ASTROVAZ” S.A., Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение оштрафовать компанию, повторно предписать руководству страховой компании „MOLDOVA-ASTROVAZ” S.A. безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, а также принять все необходимые меры по устранению нарушений, отраженных в акте выездной проверки, в течение месяца сообщить Национальной комиссии по финансовому рынку об исполнении решения с приложением доказательных документов.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение зарегистрировать проспект публичного предложения о приобретении на вторичном рынке ценных бумаг, объявленного инсайдером общества Светланой Урзикэ, объектом которого является приобретение 40 000 простых именных акций, выпущенных Акционерным обществом „AVICOLA” по цене 3,20 лей/акция, сроком действия 30 дней с момента объявления.

Кроме того, на заседании был зарегистрирован проспект публичного предложения о приобретении на вторичном рынке ценных бумаг, объявленного инсайдером Акционерного общества „Fabrica Elemente de Construcții” Владимиром Возиян, объектом которого является приобретение 81988 простых именных акций, выпущенных Акционерным обществом „Fabrica Elemente de Construcții” по цене 10,00 лей/акция, сроком действия 30 дней с момента объявления.

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг ценные бумаги согласно отчету о результатах дополнительных эмиссий акций:

- Акционерного общества „MILEȘTI-VIN” на сумму 961810 лей в количестве 96181 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей, за счет денежных средств. Уставный капитал компании составляет 3.804.980 лей (380.498 простых именных акций I класса номинальной стоимостью 10 лей). После увеличения уставный капитал компании составит 4.766.790 лей (476.679 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей);

- Акционерного общества „DRUMURI-EDINET” на сумму 11722780 лей в количестве 1.172.278 простых именных акций номинальной стоимостью 10

лей, за счет неденежных средств. Уставный капитал компании составляет 8 910 150 лей (891 015 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей). После увеличения уставный капитал компании составит 20 632 930 лей (2 063 293 акций номинальной стоимостью 10 лей/акция).

Рассмотрев представленные заявления и материалы, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить реорганизацию:

- Акционерного общества „CIOCANA” путем дробления (выделения) с передачей части имущества существующей компании S.R.L. „AGLON”;

- Акционерного общества „STAȚIUNEA TEHNOLOGICĂ DE MAȘINI CAHUL” путем дробления (выделения) с передачей части имущества существующей компании S.R.L. „TORNIS-COM”;

- Акционерного общества „DRUMURI-EDINET” путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом „DRUMURI-DONDUȘENI” и Акционерным обществом „DRUMURI-OCNIȚA”;

- Акционерного общества „DRUMURI-DONDUȘENI” путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом „DRUMURI-EDINET”;

- Акционерного общества „DRUMURI-OCNIȚA” путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом „DRUMURI-EDINET”.

В результате изучения итогов комплексных проверок соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „CORNEȘTI” и А.Е.І. „BĂNEȘTI”, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение, согласно которому начинается процедура привлечения к административной ответственности исполнительных директоров ассоциаций. Управляющим А.Е.І. „CORNEȘTI” и А.Е.І. „BĂNEȘTI” предписано принять меры по устранению нарушений, отраженных в актах проверки, и безусловно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, а также ежемесячно, до полного устранения выявленных нарушений, представлять в НКФР отчеты о принятых мерах с приложением доказательных документов.

В ходе заседания принято решение разрешить исключение из Государственного реестра юридических лиц ссудо-сберегательной ассоциации граждан „FILADELFIA” из села Цынцэрен, новоаненского района, в результате ликвидации.

Исучив представленное заявление, принято решение разрешить уменьшение квалифицированного участия в уставном капитале Совместной страховой компании „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. компании Grawe Consulting & Development International S.R.L. с 33,49% или 19 214 простых именных голосящих акций I класса до 0% или 0 акций.

Кроме того, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение переформировать лицензии Совместной страховой компании „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A.: серии CNPF №000097, выданную 9 декабря 2008 года на право осуществления деятельности в сфере страхования жизни, и серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложений к лицензиям с: включением новых отдельных подразделений по адресам: мун. Кишинев, ул. Джинтэ Латинэ, 9/2, мун. Кишинев, ул. Хынчешть, 43; б) исключением подразделения по адресу г. Новые Анены, ул. Кишиневская, 10с.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Молдавские власти призвали американские компании инвестировать в Молдову

Как передает „ИНФОТАГ”, премьер-министр Влад Филат сказал в четверг на открытии молдо-американского инвестиционного форума в Кишиневе, что его присутствие на мероприятии является доказательством того, „какую важность правительство Молдовы уделяет привлечению инвестиций, созданию благоприятного инвестиционного климата”.

„Надеюсь, что в рамках переговоров будут выявлены новые способы сотрудничества, которые приведут к инвестированию в Молдову”, – сказал он, отметив, что „недостаточно осуществлять только реформы, а необходимо, чтобы они были поддержаны значительным экономическим развитием”.

Молдавский премьер также рассказал об экономических возможностях Молдовы.

„У Молдовы заключены соглашения о свободной торговле со странами СНГ, идут переговоры по подписанию соглашения о создании зоны свободной торговли РМ-ЕС, которое запланировано до конца 2013 г. Это говорит об огромном рынке сбыта, а для экономических агентов – о процветании бизнеса”, – сообщил Филат.

Он отметил опыт экономических агентов Турции, которым удалось объединиться в ассоциации, что помогает им в их деятельности и при сотрудничестве с властями.

Вице-премьер, министр экономики Валериу Лазэр рассказал участникам форума об экономической ситуации в Молдове, а также об инвестиционных возможностях и планах на будущее, отметив, что сегодняшний форум вписывается в план действий правительства по привлечению инвестиций.

Он рассказал о проектах частно-государственного партнерства, об объектах, которые запланировано выставить на приватизацию, об отраслях, которые представляют большой интерес, в частности, агропромышленность, энергетика, инфраструктура, IT, логистика и транспорт. Лазэр также сообщил о возможностях инвестирования в промышленные парки и зоны свободного предпринимательства.

„Да, у нас есть и проблемы, но мы работаем над их решением. Мы предпринимаем меры для того, чтобы подготовка кадров учитывала спрос на рынке”, – отметил он.

Посол США в Молдову Уильям Мозер уверил, что США и дальше будут оказывать поддержку РМ при реализации реформ для экономического развития.

Также он рассказал о проектах, которые внедряются в Молдове при поддержке США, и которые направлены на повышение конкурентоспособности отечественных товаров.

Посол Румынии в Молдове Мариус Лазурка затронул тему экономических отношений Молдовы и Румынии, отметив, что товарооборот двух стран к концу 2012 г. достигнет \$1 млрд.

Молдо-американский инвестиционный форум длился до 9 ноября. В форуме приняли участие американские компании, работающие в Молдове, американские компании из соседних стран, иностранные и отечественные компании. На форуме представлен ряд презентаций: „Налоговая система Молдовы”, „Доступ на рынок. Чего стоит ожидать?”, „Практические советы по расширению бизнеса в Молдове для американских компаний, которые работают в Румынии”, „Опыт Horizon Capital Advisors в Молдове”. Также были организованы круглые столы по сферам интересов: IT-сектор, энергоэффективность, продовольственный сектор. Кроме того на второй день форума у участников была возможность посетить промышленный парк „Траком” и зоны свободного предпринимательства.

Организаторами форума являются Минэкономики и Организация по продвижению экспорта и привлечению инвестиций (MIEPO) в сотрудничестве с Американской торговой палатой в Молдове (AmCham).

Справка „ИНФОТАГ”: По данным Государственной регистрационной палаты, в Молдове зарегистрировано 380 компаний с американским капиталом. Объем инвестиций достигает 392,4 млн леев.

Корпоративное управление: неизвестное для молдавских компаний

Тема корпоративного управления уже будоражит деловую среду Молдовы, хотя внимание компаний и инвесторов было привлечено еще 5 лет назад, когда Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) разработала Кодекс для того, чтобы компании приняли свою прозрачную и этическую политику деятельности.

Известно, что корпоративное управление означает механизмы, которыми компания управляется и контролируется. Международные стандарты корпоративного управления касаются преимущественно акционерных обществ, которые, чаще всего, являются крупными компаниями. Остальные компании остаются вне действия стандартов, но в принципе нет правового или административного ограничения.

В настоящее время в Республике Молдова зарегистрировано около 3 тыс. акционерных обществ, из них менее половины действующие. Соответственно, около 700 из них являются возможными участниками системы корпоративного управления, как это предусматривает статья 2 Закона об акционерных обществах. Эта статья касается компаний, чей минимальный капитал составляет 500 тыс. лей, количество акционеров – 50 и выше, а также компании публичного интереса.

В МОЛДОВЕ ЕСТЬ ТОЛЬКО МОДЕЛЬ КОДЕКСА

Хотя в некоторых европейских странах присоединение и внедрение принципов корпоративного управления является обязательным, в Молдове пока этот нормативный акт остаётся полезной рекомендацией для акционерных обществ, которые намерены улучшить качество менеджмента и бизнеса. До сих пор к Кодексу, разработанному НКФР, присоединилось 30 акционерных обществ, по большей части, компаний с иностранным капиталом, которые должны соответствовать как зарубежным требованиям, так и необходимости постоянного привлечения инвестиций. Именно инвесторы уделяют повышенное внимание системам корпоративного управления, внедренным в компаниях, и готовы даже приплатить за удачные показатели в этой сфере.

Использование и присоединение к принципам кодекса зависит от акционеров компаний. Они решают, но многие или не понимают необходимости этого кодекса или считают слишком сложным принятие правил корпоративного управления, так как это предполагает изменение учредительных документов общества. В этом слу-

чае изменения связаны с соблюдением прав акционеров, равным отношением ко всем акционерам и прозрачным взаимодействием», – сказала Валерия Секаш, глава Управления надзора за эмитентами НКФР, уточнив, что корпоративное управление предполагает и хорошо отлаженную систему контроля.

Валерия Секаш объясняет медленное присоединение компаний к кодексу двумя причинами. Одна из них – частые споры между акционерами, другая – их слабый интерес к этой теме из-за отсутствия финансовой культуры. По непонятным причинам Фондовая биржа Молдовы, которая является акционерным обществом, еще не приняла Кодекс корпоративного управления, в то же время компании, котируемые на бирже, представляют ей декларации о применении или неприменении данного кодекса.

Кодекс корпоративного управления, утвержденный НКФР в июне 2007 года, является на сегодняшний момент единственным документом своего рода и основан на принципах Международной организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР). Самые основные положения, данные ОЭСР, относятся к правам акционеров в системе корпоративного управления, таких как право на участие и голосование на общем собрании акционеров, право на получение достаточной и полной информации о предприятии в установленные сроки и в установленном порядке, право избирать и отзываться членов административного совета, и право утверждения исключительных сделок.

На основе предложенного НКФР кодекса компании уже самостоятельно разрабатывают собственные кодексы, адаптированные к своим нуждам и интересам. В то же время, В. Секаш отметила, что в этот кодекс были внесены определенные поправки, связанные с более актуальными элементами лучшей практики корпоративного управления. Так, совместный проект Торгово-промышленной палаты (СЦИ), Международной финансовой корпорации и Национальной комиссии по финансовому рынку

предусматривает разработку нового документа, предназначенного для совершенствования существующего кодекса.

ПЕРВЫМИ ПРИСОЕДИНИЛИСЬ БАНКИ

Можно сказать, что банки самые дисциплинированные участники Кодекса корпоративного управления. В апреле 2010 года Национальный банк Молдовы объявил о необходимости разработки и обязательного соблюдения кодекса в специальном документе – Положении о системе контроля банков. Из 14 действующих банков нет ни одного, который не соблюдал бы положения этого документа.

„На сегодняшний день молдавские банки почувствовали необходимость более эффективного управления с тем, чтобы быть более активными и конкурентоспособными на местном рынке. Кодекс корпоративного управления позволяет им четко разграничить ответственность внутри банка, разработать стратегии развития и внутренние политики управления рисками», – говорит Галина Бердезяну, заместитель главы департамента банковского регулирования и надзора НБМ.

В целом местные банки руководствуются принципами корпоративного управления, установленными Базельским комитетом по банковскому надзору, принятыми как отправная точка банковским менеджментом многих стран. По мнению Г. Бердезяну, руководство этими принципами не означает создание новой законодательной базы на национальном уровне, а, скорее, представляет собой поддержку банкам в процессе укрепления своей базы корпоративного управления. НБМ продвигает принципы корпоративного управления путем пруденциального регулирования крупных долей в капиталах банков, требований к их управляющим, сделок с участием аффилированных лиц, систем контроля банков и так далее.

НЕУДАЧИ КОМПАНИЙ С УЧАСТИЕМ ГОСУДАРСТВЕННОГО КАПИТАЛА

Недавно министерство экономики определило проблемы, с которыми сталкиваются предприятия с участием государственного капитала в процессе эффективного управления, и разработало пакет рекомендаций для них. „Самой тяжелой проблемой большинства государственных компаний является

их низкая доходность. Они регистрируют убытки, у собственного капитала низкая рентабельность, высокий уровень задолженности и низкая отдача активов», – считает Роман Ладуш, эксперт министерства экономики.

Только в 2011 году, по информации министерства экономики, из-за неэффективного управления компаниями с государственным участием нанесли национальному бюджету ущерб в размере 375 млн лей. В прошлом году общее число предприятий с государственным капиталом, хозяйственно-экономическая деятельность которых анализировалась, составило 399 (131 АО и 268 ГП), из них 127 показали убытки (30 АО и 97 ГП). То есть, 32% этих компаний убыточны. Кроме того, они понесли ряд расходов, которые привели к увеличению цены или конечного тарифа на продукты и оказываемые услуги.

По мнению экспертов, предприятия с государственным капиталом больше всех нуждаются в реформировании в сфере управления. Другими словами, принятие и соблюдение принципов корпоративного управления может улучшить их положение, что позволит не наносить ущерб национальному бюджету в графе доходов от дивидендов, налогов или приватизации.

Р. Ладуш считает, что компаниям с государственным капиталом должны подвергнуться строгой проверке прозрачности их деятельности. „Действующее законодательство не обязывает ни государственное предприятие, ни акционерные общества, где государству принадлежат мажоритарные пакеты акций (за исключением тех компаний, которые подпадают под положения статьи 2 Закона об акционерных обществах) публиковать на сайтах или в средствах массовой информации финансовые отчеты, стратегические планы и бизнес-планы, составы советов и их CV, имена директора и учредителя», – сказал он.

Из 79 акционерных обществ,

где государству принадлежит более 50% акций, лишь 16 компаний (24%) имеют свои сайты, но не все размещают обновленную информацию. Ни одна из этих 16 компаний не размещает решения, принятые на общих собраниях акционеров, советом общества или управляющим, также не представляет бизнес-планов и стратегических планов. Только Vanca de Economii разместил на сайте информацию об аудите и некоторые положения. Доклад министерства экономики указывает, также, что ни одно предприятие не размещает на своих сайтах финансовые отчеты.

К тому же, Счетная палата (СС) сигнализирует о ряде нарушений законодательства, например, Налогового кодекса, Гражданского кодекса, Закона о государственном предприятии, Закона о бухгалтерском учете, Закона о кадастре недвижимого имущества и других нормативных актов. Исследование „Мониторинг выполнения рекомендаций Счетной палаты 2011”, разработанный Expert Grup, говорит о том, что примерно 54% рекомендаций Счетной палаты не исполняются. Для сравнения, Национальный офис аудита Швеции считает допустимым уровень неисполнения рекомендаций до 30% от общего числа сформулированных рекомендаций.

Министерство экономики намерено ввести для предприятий с государственным капиталом обязательное использование норм корпоративного управления, таких же, как и в акционерных обществах, чтобы снизить ущерб государству на 50% до 2016 г. и на 80% до 2020 года. Кроме того, предприятиям надо будет разработать бизнес-планы и планы показателей на срок до трёх лет, начиная с 2013 года. Также, с будущего года все государственные предприятия и акционерные общества с государственным капиталом свыше 30% будут обязаны проводить внешний аудит.

Лилия ПЛАТОН

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

О повторном предписании некоторым ссудо-сберегательным ассоциациям представить специализированную отчетность за II квартал отчетного 2012 года

№42/11 от 26.10.2012

Мониторул Официал №234-236/1334 от 09.11.2012

В результате мониторинга исполнения Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №37/3 от 13.09.2012 “О представлении ссудо-сберегательными ассоциациями специализированной отчетности за II квартал

отчетного 2012 года” (Официальный монитор Республики Молдова, 2012, №205-207, ст. 1141) было констатировано несоблюдение требований пункта 1 постановления 7 ссудо-сберегательными ассоциациями.

На основании ст. 8 п. е) и ф), ст. 9 ч. (1) п. d), e) и г), ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 “О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован

в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS), ст. 9 ч. (2) п. b) и e), ст. 32 ч. (1), ст. 44 ч. (2) и ст. 49 ч. (1) п. a), c) и e) Закона №139-XVI от 21.06.2007 “О ссудо-сберегательных ассоциациях” (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, №112-116, ст. 506), ст. 8 ч. (1) п. c) пп. 36, ст. 21 ч. (2) п. f) Закона №451-XV от

30.07.2001 “О регулировании предпринимательской деятельности путем лицензирования” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2005, №26-28, ст. 95) Национальная комиссия по финансовому рынку **ПОСТАНОВЛЯЕТ:**

1. Повторно предписать администраторам некоторых ссудо-сберегательных ассоциаций, согласно приложению, представить Национальной комиссии по финансовому рынку в течение 15 рабочих дней со дня вступления в силу настоящего постановления специализированную отчетность за II квартал отчетного 2012 года.

2. Предупредить администраторов ссудо-сберегательных ассоциаций перечисленных в приложении, что в случае несоблюдения положений пункта 1 настоящего постановления лицензии на право осуществления деятельности в области ссудо-сберегательных ассоциаций будут аннулированы.

3. Контроль над исполнением настоящего постановления возложить на генеральное управление коллективных инвестиций и микрофинансирования.

4. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Виктор КАПТАРЬ

Кишинэу, 26 октября 2012 г.

№42/11.

Приложение к Постановлению НКФР №42/11 от 26 октября 2012 г.

№	Наименование ассоциации	Адрес	IDNO
1.	ССА “CREDITE – TAUL”	с. Цаул, р-н Дондушень	1004604000964
2.	ССА “TEMELEUTANUL”	с. Темелеуць, р-н Кэлэрашь	1003609000618
3.	ССА “HAN – CREDIT”	с. Ханска, р-н Яловень	1004600022825
4.	ССА “NISTRU – CREDIT”	с. Солончень, р-н Резина	1003606015576
5.	ССА “COMORILE PLAIULUI”	с. Мырзешть, р-н Орхей	1003606011947
6.	ССА “ȘERCANI”	с. Шеркань, р-н Орхей	1004606000935
7.	ССА “LEUFIN”	с. Костешть, р-н Яловень	1005600034872

Гуру в страховании – место свободно

В наше время все происходит очень быстро, изменения постоянно в повестке дня, кажется, что все идет не так, а мы живем с не покидающим нас ощущением того, что мы отстаем. Все чаще и настойчивее говорится о необходимости непрерывного обучения по всем сферам, в том числе и страхованию. К тому же, приближение к международным стандартам предполагает и более высокий уровень образования. Какова наиболее приемлемая форма обучения сотрудников в сфере страхования, на чем надо сделать особый акцент, кто должен организовать это обучение – на эти и другие вопросы ответили люди, непосредственно заинтересованные в этой теме – операторы рынка страхования.

Антон Каба, председатель Ассоциации страховых-перестраховочных брокеров (АВАР): Сотрудники компаний должны посещать курсы минимум раз в три месяца. Это одна из основных форм развития профессионала. Участие в таких курсах дает возможность взглянуть на недостатки своей работы, получить ответы на различные вопросы. Например, некоторые «боятся» клиента, другие учатся правильно распределять время. В любой области люди должны постоянно обучаться.

В целом, можно сказать, что у нас люди безразличны ко всему, что связано с обучением, инвестициями в профессиональные качества. Многие из них говорят: „Я, проработавший 10 лет в страховании, пойду на семинары? Да я все знаю. Что мне там может рассказать мальчик за два дня?“

Думаю, что правильно было бы, если орган по надзору введет стандарты, связанные с обучением сотрудников в сфере страхования. Считаю, что вначале люди посчитают это обязательным, но затем убедятся, что это необходимо.

В первую очередь, в ходе обучения в сфере страхования надо научить сотрудников общению между собой, а также корректному обращению с клиентом, не только когда продают продукт, но и когда наступает страховой случай. Отсюда, на самом деле, и появляются все проблемы, которые должны быть решены. Необходимо обучение применению законодательных норм, продажам страховых продуктов страховой компанией и посредниками.

Естественно, что Национальная комиссия по финансовому рынку должна предложить ряд курсов для сотрудников рынка страхования, чтобы их можно было аттестовать, в остальном каждая компания должна оплачивать из своего кармана обучение своих сотрудников, профильные объединения – для компаний-участников таких союзов. АВАР планирует для своих членов организовать и оплачивать курсы.

Виорел Дандара, председатель Союза страховщиков: Только тестирование сотрудников страховых компаний может дать примерную и более или менее достоверную картину уровня их знаний. В целом, думаю, что когда речь идет об обучении, нет пределов совершенствованию. Думаю, что менеджеры страховых компаний понимают необходимость и важность обучения персонала, просто не всегда хватает времени для этого. Что касается формы, в которой должно проходить обучение, то думаю, что надо найти «золотую середину», чтобы быть заинтересованными в профессиональном росте своих сотрудников и менеджеров. Возможно, этим может заняться организация, специализирующаяся на повышении квалификации кадров в страховании. Един-

ственное, что это надо сделать на высоком профессиональном уровне. Очевидно, что все расходы несут сами страховые компании. Может, в определенной мере появятся средства из европейских фондов. В процесс обучения должна быть вовлечена Национальная комиссия по финансовому рынку, профильные объединения, Экономическая Академия.

Игорь Долги, глава отдела страхования и развития продаж страховой компании Moldcargo: Сложно оценить уровень подготовки тех, кто работает на страховом рынке, но точно могу сказать, что в компании Moldcargo постоянно организуются обучающие курсы для сотрудников. Они проходят не реже одного раза в квартал с известной в этой сфере компанией. Как раз в прошлую субботу состоялся семинар „Эффективные продажи в страховании“. Мы ставим ударение на обучении, так как нам нужны профессиональные сотрудники с высоким уровнем подготовки. На этих семинарах обучаются директора филиалов и менеджеры, которые, в свою очередь, обучают страховых агентов, им подчиняющихся.

Стоимость тренинга для 15 человек составляет 500 евро. Для этих целей ежегодно мы направляем 2000 евро. Проводим их самостоятельно, но от поддержки не откажемся. Возможно, неплохо организовать курсы совместно с профильным союзом и органом по надзору. Уверен, что мы договоримся о соотношении цена-качество. Если это соотношение будет в ущерб качеству, мы будем и дальше самостоятельно проводить курсы для тех, кто думает, что это стоит того.

Вячеслав Гамурарь, исполнительный директор В. А. R. „COVERINS“: К сожалению, уровень подготовки страхователей Молдовы скромный. Это обнаруживается, когда определяем риски, кроме рисков по сегменту автострахования. Уровень подготовки всего лишь удовлетворительный. Это следствие ментального климата, воцарившегося на рынке, и специализации рынка. По большей части, наш клиент не имеет серьезных запросов, и у операторов нет мотивации соответствовать определенным стандартам, и поэтому находятся в стагнации по этой части.

Что касается аспектов, которые требу-

ют особого внимания в обучении, то они следующие: смысл и характер страховых отношений; основные принципы оценки риска, их природы; соблюдение формы и содержания страхового договора; взаимоотношение клиент-страховщик на стадии урегулирования ущерба; страховые споры и их решение на мирной основе.

Я был и остаюсь приверженцем идеи обучения в профессиональных объединениях. Если они не в состоянии заниматься и реализовывать отдельное обучение по своим сегментам, вариантом может стать создание единого Центра обучения при помощи НКФР и профессиональных союзов. Это крайне сложная миссия, так как нет понимания необходимости знаний в этой сфере, нет духа ремесла, зато чванства сколько угодно.

Не думаю, что оптимальным вариантом может быть организация и контроль процесса обучения исключительно Национальной комиссией по финансовому рынку. Мы долго ждем начала дискуссий на эту тему с представителями НКФР и страховщиков. Ведь уже два года как об этом надо говорить в более конкретной форме. К сожалению, эта тема обсуждалась органом по надзору вместе с страховщиками и посредниками всего лишь раз. Более того, на сайте НКФР отсутствует проект Положения в этой сфере.

Нацкомиссии надо всего лишь разработать ряд требований к операторам – Положение должно предусматривать обязательность обучения, надо установить количество часов, которое должны прослушать специалисты компаний, и порядок аттестации за определенный период времени для получения квалификационного сертификата. Надо признать, что НКФР рассматривается большинством операторов как орган, базирующийся в основном на принуждении, и если НКФР будет все решать самостоятельно в этой сфере, то вероятно, вспыхнет конфликт с операторами.

Непонимание может возникнуть и по вопросу самого тестирования. Думаю, что будет правильно создать комиссию из представителей НКФР, страховщиков и посредников. Если невозможно организовать и провести обучение в рамках профессиональных объединений, и не будет создан единый Центр обучения, операторы должны будут сами, самостоятельно делать это за свой счет и своими сила-

ми. Находить материалы, участвовать в семинарах и конференциях, которые им кажутся интересными и необходимыми, и в определенные периоды времени сдавать экзамены для получения квалификационного сертификата. К сожалению, у нас стране практически нечему учиться, предпочитаю ездить за рубеж, чтобы проходить обучение там, я это делал и, наверное, буду и дальше делать.

Вне всякого сомнения – профессиональные ассоциации или каждая компания в отдельности должна обеспечить финансовую сторону обучения.

Ежегодные вложения средств в обучение персонала компаний зависят от качества и количества семинаров и конференций. В прошлом году, например, сумма, предназначенная для этих целей, превысила 10 тысяч леев.

Вячеслав Черника, исполнительный директор страхового брокера ERVAX Grup: Сотрудники компаний и страховых брокеров за небольшим исключением не располагают временем для обучения. Они настолько поглощены продажами и печатанием страховых полисов, что у них просто-напросто не остается времени еще на что-то. Последствия такого отношения к процессу обучения чувствуются в предложениях о страховании, размещаемых на рынке, а также в результатах деятельности этого сектора, в котором главным средством завоевания клиента является цена, а не качество услуг.

И страховщики, и страховые брокеры должны пройти обучение по двум обязательным модулям: обучающему модулю по продукту (технический аспект) и модулю техники продаж.

Лишь 2-3 страховые компании имеют программы обучения своих сотрудников. Большинство профессиональных участников работает интуитивно как на техническом уровне, так и на уровне техники продаж. В итоге продажи падают, а клиенты получают неверные или неполные решения по управлению рисками.

Тренинги несут большую мотивационную нагрузку, поэтому хорошо задействовать зарубежных экспертов, которые могут зарядить компанию на уровне всех организационных структур. Все же, нормально, когда крупные компании располагают своим тренером по продажам (in-house). Ведь знания, полученные в ходе таких семинаров, применяются каждый день с таким же энтузиазмом, который был получен на семинаре.

С моей точки зрения, НКФР надо заняться в особенности техническим тренингом всех сотрудников страхового сектора, имею в виду как всех страховых брокеров, так и все страховые компании. Учитывая, что Нацкомиссия часто сотрудничает с крупными специалистами в сфере страхования в рамках различных международных проектов, неплохо было бы организовать семинары по техническим аспектам с участием таких специалистов для сотрудников профессиональных участников рынка страхования. До сих пор это удавалось, но желательно, чтобы такие мероприятия происходили чаще.

И, конечно, тот, кто посылает человека на обучение, должен нести расходы на это обучение. В этом случае растет и мотивация по освоению полученных знаний, а работодатель будет следить за эффективностью курсов для своих сотрудников. Думаю, что самые бесполезные курсы – бесплатные, где никто никому ничего не должен, ни приходить туда, ни даже чему-то научить.

Компания ERVAX Grup в среднем тратит по 200 евро в год на сотрудника. Мы серьезно занимаемся самообразованием, участвуем во всех семинарах в сфере страхования в Молдове, а также в соседних государствах, участвуем в исследованиях рынка страхования совместно с экспертами в этой области.

Татьяна СОЛОНАРЬ

Владельцы иностранных судов под надзором кишиневских властей

Чтобы зарегистрировать судно, владельцы или операторы судоходного транспорта должны получить разрешение министерства иностранных дел и европейской интеграции, а также пройти ряд определенных таможенных процедур. Это предусматривают новые поправки в Закон о регистрации судоходного транспорта в Республике Молдова, которые должны получить одобрение правительства. Однако эксперты говорят, что это будет непросто сделать из-за отсутствия возможностей.

«Регистратор будет обязан обратиться в МИД за согласием на заявление о регистрации судна, которое должно быть выдано в течение пяти рабочих дней с момента подачи заявления о регистрации, а в случае отсутствия разрешения в установленные сроки, считается, что решение получено», - говорится в предложенных поправках.

Если министерство иностранных дел обнаружило нарушение международных норм, обязательных для Республики Молдова, владельцем или оператором судна, министерство вправе аргументированно потребовать исключения транспорта из Государственного реестра водного транспорта Республики Молдова.

Поправки к процедуре регистрации водного транспорта под молдавским флагом должны были быть приняты на прошлой неделе, но премьер-министр Влад Филат дал отсрочку на неделю Таможенной службе, которая должна представить свои рекомендации касательно таможенных процедур, обязательных для регистрации судов. «Даже если суда временно зарегистрированы под молдавским флагом, они обязаны пройти таможенные процедуры. Поэтому в срочном порядке надо разработать регулирующие нормы в соответствии с законодательной базой, так как страна несет ответственность», - заявил В. Филат.

Кроме того, министерство транспорта приняло решение добавить к уже существующим в Молдове 15 компаниям, занимающимся регистрацией судов, еще три компании: Compañia Isthmus Bureau of Shipping из Панамы, греческую Phoenix Register of Shipping и Mediterranean Shipping Register из Великобритании, которые будут осуществлять технический надзор за судами, зарегистрированными под флагом Республики Молдова.

Иностранные компании займутся классификацией морского транспорта, сертифициацией соответствия морских компаний и морского транспорта требованиям Международного кодекса по управлению безопасностью» (МКУБ) (кодекс по управле-

нию безопасной эксплуатацией судов и предотвращению загрязнения).

Открытый морской реестр, низкие пошлины и легкие процедуры привлекают иностранных владельцев судов

Республика Молдова, располагая выходом к морю в размере 400 метров, зарегистрировала под своим флагом 430 судов крупного водоизмещения, из которых 50 непосредственно молдавские. Число судов, зарегистрированных в Молдове, равно примерно половине количества зарегистрированных судов в Румынии эпохи подъема. Ежегодная прибыль от регистрации составляет пять миллионов леев. А несколько месяцев назад из-за удобной процедуры регистрации морского транспорта и низких цен, наша страна была в шаге от международного дипломатического скандала, когда выяснилось, что многие иранские суда курсировали под молдавским флагом. США применили к Ирану санкции в связи с разработкой ядерной программы.

Более того, в начале ноября Американский союз против иранской ядерной программы направил письмо президенту Молдовы Николае Тимофти, в котором потребовал объяснений в связи с регистрацией иранских судов под молдавским флагом.

«В сентябре под флагом Республики Молдова ходило 11 иранских судов, принадлежащих речной компании Iran Shipping Lines (IRSL), что может ухудшить экономические отношения Республики Молдова с США, если молдавские власти не примут соответствующие меры», - говорится в письме американцев президенту Республики Молдова.

IRSL является речной иранской компанией, занимающейся перевозкой грузов, которая также попала под санкции США в связи с ядерной программой, разрабатываемой Ираном. Для того чтобы избежать санкций, компания зарегистрировала суда под флагами различных стран, в том числе и Республики Молдова.

В мире есть несколько видов морских реестров: закрытый, открытый и комбинированный. В Молдове, Мальте, Кипре, Панаме, Либерии, Камбодже он открытый. В этих странах законодательство позволяет более легко регистрировать суда.

Ранее прокурор Георге Нога обвинил министерство транспорта в несоответствии нормативных актов Молдовы положениям Конвенции ООН о регистрации морского транспорта. Однако министерство транспорта заявляет, что эта конвенция не вступила в силу, и поэтому не имеет юридической силы. Документ вступит в силу только после того, как не менее 40 стран, которым принадлежит 25% мирового флота, подпишут этот документ. Пока лишь десять государств подписало его.

Применение двух или более флагов с правовой точки зрения невозможно. При установлении подобных случаев, есть процедура, при помощи которой администрация портов сообщает об этом государству, чей флаг используется, и соответственно, регистрация отменяется в его реестре, говорится в сообщении министерства транспорта.

Министерство уточнило, что Положение о регистрации морского транспорта в Республике Молдова было отправлено правительству на утверждение. Будучи принятым, оно сможет внести свой вклад в процесс прямого или косвенного применения международных санкций к судам или их владельцам в начальной стадии регистрации судов, и значительно снизит шансы на участие Молдовы в возможных международных скандалах.

Черное море, море стыда

Недавний доклад профсоюзов работников морских портов, аффилированных Международной федерации транспортных рабочих (ITF), отражает растущее беспокойство, связанное с торговлей в районе Черного моря, называя его «морем стыда». Инспекторы ITF, обслуживающие черноморские порты Турции, Румынии, России, Украины и Грузии, заключили, что примерно из 2.400 действующих судов – грузовые суда, баржи, смешанные речные и морские суда с водоизмещением от 2.000 до 12.000 тонн (в целом 11,5 миллионов тонн) – треть старше 30 лет. Менее 500 судов младше 10 лет. В основном, компании используют местный экипаж, как правило, из России, Украины и Турции. Чаще всего используются флаги Турции (второй реестр), России, Грузии, Мальты, Панамы, Сан-Винсент и Гренадины, Белиза, Республики Молдова, Словении и Камбоджи. Значительное число речного и морского транспорта зарегистрировано в Речном реестре Российской Федерации. Как правило, в качестве груза перевозятся металлоизделия, уголь, зерно, цемент и другое. Также, существует очень оживленная перевозка пассажиров между севером Турции и портами России и Украины, и нефтеторговля между Россией и Румынией с Турцией и Израилем. Особенно хорошо оплачивается перевозка зерна, финансируемая Организацией Объединенных наций, в направлении Африки.

Виктор УРСУ

МНЕНИЯ

Дорин Пуриче, глава пограничной полиции:

Таможенная полиция может участвовать в процедуре регистрации морского транспорта вместе с Таможенной службой посредством создания единых реестров

Будут досматриваться морские и воздушные суда, зарегистрированные под молдавским флагом, так как до сих пор не велось никакого учета этих транспортных средств. Они регистрировались в Республике Молдова без досмотра. Во-вторых, регистрируются суда, которые не отвечают техническим стандартам. Это вызывает ряд рисков и вредит имиджу Республики Молдова на международном уровне.

Таможенная полиция может участвовать в процедуре регистрации морского транспорта вместе с Таможенной службой путем создания единых реестров, где регистрация может проводиться обоими учреждениями.

Роман Киркэ, экономический аналитик:

Наша страна получает незначительные средства от регистрации судов

Взимается пошлина при регистрации морского транспорта, но Молдове может быть нанесен серьезный ущерб, если зарегистрированы иранские суда или суда сомалийских пиратов. Наша страна получает незначительные средства от регистрации судов, здесь, вероятно, присутствует элемент коррупции, так что процедуру надо изучить лучше. А что касается отбора компаний, которые будут следить за технической регистрацией судов, властям надо разработать условия, например, компания должна обладать опытом работы минимум 10 лет в этой сфере.

Виктор Киврига, экономический аналитик:

Республика Молдова не может считаться оазисом для незаконных сделок

Изменение процедуры регистрации морского транспорта означает наделение некоторыми прерогативами ряда учреждений, которые не были предусмотрены в первоначальном варианте постановления правительства, министерства иностранных дел. Что касается процедуры таможенного досмотра для регистрации под молдавским флагом, то думаю, что у компании исчезнет любое желание вернуться под молдавский флаг, но не уверен, что у таможни есть возможность провести такую работу.

В принципе, когда обнаруживаются неточности в какой-либо сфере, надо принимать меры и ликвидировать пробелы. В постановлении правительства должны содержаться положения, которые устраняли бы пробелы. А это будет трудно сделать. Имидж Республики Молдова должен быть выше каких-то сумм, которые получает государство. Кроме того, надо понимать, что наша страна не имеет особых возможностей для упрощения морской торговли и будет считаться оазисом для различных незаконных сделок, что, конечно, нанесет ущерб имиджу нашей страны.

Всемирный банк, Европейский инвестиционный банк и ЕБРР выделяют 30 млрд евро на поддержку экономики Восточной Европы

Всемирный банк, Европейский инвестиционный банк и Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) выделили 30 млрд евро для поддержки экономического роста в странах Центральной, Восточной и Юго-Восточной Европы. Об этом сообщает газета "Файнэншл таймс".

Программа кредитования рассчитана на 2013-14 гг. Для ее осуществления Европейский инвестиционный банк (структура Евросоюза) выделяет 20 млрд евро, Всемирный банк – 6,5 млрд евро, ЕБРР – 4 млрд евро. Помощь будет оказываться 17 странам и территориям. Это – Албания, Болгария, Босния и Герцеговина, Венгрия, Латвия, Литва, Македония, Польша, Румыния, Сербия, Словакия, Словения, Хорватия, Черногория, Чехия, Эстония, а также сербский край Косово.

Кредиты будут направлены на развитие инфраструктуры, а также инвестированы в промышленный и финансовый секторы. Поддержка будет оказываться проектам, которые осуществляются частными компаниями и государством.

Как отмечает "Файнэншл таймс", масштабы данной программы поддержки роста в Восточной Европе по своим масштабам превышают объемы финансирования по аналогичному проекту по поддержке экономики региона, который осуществлялся после мирового финансового кризиса 2008 года. В 2009 году Всемирный банк, Европейский инвестиционный банк и ЕБРР осуществили Венскую инициативу – программу по выделению кредитов на сумму в 24,5 млрд евро восточноевропейским банкам. Данные меры были направлены на поддержку стабильности финансового сектора региона и, соответственно, сокращения масштабов вывода из него капитала западноевропейскими коммерческими банками.

Главный экономист ЕБРР Эрик Берглоф заявил, что новая программа поддержки Восточной Европы не означает, что региону грозит экономический коллапс. "Речь не идет о крупном кризисе, угрозы развала финансовых систем не существует. Однако в этих странах происходит мало по-настоящему позитивных изменений", – цитирует слова Берглофа "Файнэншл таймс".

Как отмечает "Файнэншл таймс", крупные кредитные вливания в экономику Восточной Европы со стороны международных банков развития компенсируют возможное сокращение ассигнований, которые новые страны ЕС получают из бюджета содружества. За сокращение расходов бюджета ЕС выступают сейчас Великобритания и ряд других стран.

Польша – «Газпром»: 1:0

Польская газовая компания PGNiG подписала соглашение с «Газпром» о предоставлении скидки на газ. Детали соглашения не раскрываются. По сведениям из разных источников, скидка варьируется от 10% до 15%. При этом в контракте сохранены принцип «бери или плати» и привязка цен на газ к нефтяным котировкам.

Более 60% от общего потребления газа в Польше составляет газпромовский. В этой связи польская компания уже давно добивается предоставления скидки на российский голубое топливо. В конце февраля 2012 года PGNiG подала иск в Стокгольмский арбитраж, требуя пересмотра контракта с «Газпром» в суде. Кроме того, польские власти активно поддерживали антимонопольное расследование Еврокомиссии против «Газпрома», начатое в сентябре текущего года.

У PGNiG есть контракт с российской госмонополией на ежегодную закупку 10,2 млрд куб. м газа до 2022 года. Изменения в договоре будут применяться задним числом благодаря ретроактивным платежам. По сообщениям PGNiG, EBITDA польской компании увеличится на \$775-931 млн. В соответствии с этим можно оценить примерные потери «Газпрома» от предоставления ей скидки.

«Газпром» уже был вынужден уступить в цене многим европейским потребителям из Германии, Италии, Турции, Франции. Дело в том, что стоимость сырья по кон-

трактам «Газпрома» может существенно отличаться от спотовой. Разница может превышать \$100 за тыс. куб. м. А в условиях снижения потребления газа в Европе ввиду мирового кризиса потребители несут потери не только в связи с высокими ценами на российский газ, но и из-за контрактных условий «бери или плати», которые выставляет «Газпром».

Ретроактивные скидки в цене на газ по результатам деятельности «Газпрома» в 1-м полугодии 2012 года составили 133,2 млрд руб., или около \$4,3 млрд, что негативным образом повлияло на выручку компании. По итогам полугодия данный показатель упал на 5%, составив 2 230,4 млрд руб. В бюджет «Газпрома» на 2012 год были

заложены ретроактивные скидки в размере 300 млрд руб. Снижение цен для польской PGNiG позволяет сделать предположение о возможном увеличении общего объема ретроактивных скидок, что станет негативным фактором для акций госкорпорации.

Однако в данной ситуации есть и плюсы. Во-первых, пересмотр контракта с PGNiG позволит «Газпрому» закончить разбирательство в Стокгольмском арбитраже, которое длилось в течение всего года и с которым связаны определенные юридические риски. Также урегулирование конфликта с Польшей может оказать некоторое положительное влияние на ход и результаты антимонопольного расследования, проводимого Еврокомиссией.

США к 2020 году выйдет на первое место по добыче нефти и газа

Международное энергетическое агентство прогнозирует глобальные изменения на мировом энергетическом рынке в связи с ростом добычи нефти и газа в США, передает "Бизнес ФМ".

По прогнозам МЭА, к 2020 году США станут крупнейшим мировым производителем нефти, обогнав Саудовскую Аравию. В результате США, сейчас импортирующие порядка 20% от своей потребности в энергоносителях, существенно сократят объемы импортируемой нефти, достигнув позиции нетто-экспортера к 2030 году.

"Энергетическое развитие США всесторонне, и его эффект затронет не только Северную Америку и энергетический сектор", – говорится в докладе. Восстановление объемов добычи нефти и газа, вызванное глубоководным бурением и разблокированием добычи нетрадиционной сверхлегкой нефти и сланцевого газа привели к стимулированию экономической активности – низкие цены на газ и электричество дают промышленности экономическое преимущество", цитирует "Форбс".

Следует отметить, что всего за год в прогнозе уважаемой организации произошли радикальные изменения. В 2001 году IEA считала, что Саудовская Аравия сохранит свое лидерство в добыче нефти вплоть до 2035 года.

В докладе также отмечается, что ежегодный спрос на нефть в мире к 2035 году вырастет до 99,7 миллиона баррелей в сутки с 87,4 миллиона баррелей в 2011 году. При этом пик спроса на нефть придется на 2020 год, передает агентство "Прайм".

Apple и HTC урегулировали патентные разногласия

HTC и Apple, два производителя мобильных устройств, урегулировали патентные разногласия, говорится в пресс-релизе, опубликованном на сайте Apple.

Компании отозвали из судов поданные друг против друга иски и заключили соглашение о лицензировании разработок сроком на десять лет. Соглашение распространяется как на патенты, уже имеющиеся в портфолио компаний, так и на патенты, которые они получают в будущем. Другие условия сделки не раскрываются.

Тяжба из-за патентов между двумя компаниями началась в марте 2010 года. Тогда Apple подала в суд на HTC. Два месяца спустя тайваньская компания выдвинула встречный иск. Патенты, в нарушении которых компании обвиняли друг друга, касались программного и аппаратного обеспечения мобильных устройств.

Fitch: На спасение экономики Обаме отводится менее двух месяцев

Переизбранному президенту США Барак Обама необходимо срочно принять меры в связи с приближением 1 января 2013г., когда произойдет автоматическое прекращение действия двух законов касательно американского бюджета (аналитики окрестили эту ситуацию "фискальным обрывом"), отмечают эксперты международного рейтингового агентства Fitch Ratings.

Ситуация с безработицей и бюджетным дефицитом, вероятнее всего, обострится, так как принятые при экс-президенте США Джордже Буше налоговые льготы отменяются, а расходы федерального бюджета сокращаются на 600 млрд долл. (6% валового внутреннего продукта США), поясняют аналитики Fitch.

Американскому президенту предстоит выработать действенную программу по сокращению дефицита бюджета, необходимую для стимулирования процесса восстановления экономики и поддержания уровня доверия инвесторов к кредитоспособности США.

Между тем "фискальный обрыв" вернет экономику США в рецессию, которой можно было избежать, и отразится в росте уровня безработицы до 10% (или выше) в 2013г., считают в Fitch. При текущем положении вещей американскому казначейству необходимо будет принять экстраординарные меры к концу года, чтобы удержать уровень заимствований в рамках действующей нормы (текущая планка госдолга находится на уровне 16 трлн 394 млрд долл.). Невозможность достичь договоренности и вовремя повысить эту планку (Fitch, впрочем, ожидает обратного) подорвет репутацию США в качестве надежного заемщика и подвергнет сомнению нахождение рейтинга страны в рамках рейтинговой категории AAA, что вызовет формальный пересмотр рейтинга страны.

Италия стала крупнейшим в мире производителем вина

Италия обогнала Францию по производству вина и стала крупнейшим в мире производителем, получив 40,8 млн гектолитров в 2012 году.

Ассоциация производителей Coldiretti подвела итоги сбора нового урожая со всех виноградников в Италии и отметила 3%-е снижение по сравнению с прошлым годом, хотя собранный виноград этого года довольно высокого качества.

Даже если и произошло снижение, Италия обгоняет своих конкурентов во Франции, где урожайность в этом году снизилась на 19% до 40,5 млн гектолитров, только 26% для шампанского. Мировой лидер в производстве Made in Italy отмечает исторический рекорд в экспорте, который вырос на 8% и может достигнуть максимума в 4,5 млрд евро в 2012 году. Кроме того, во Франции итальянское игристое вино продавали в этом году на 35% больше по сравнению с предыдущими годами, сообщает Italia-ru.

Что касается других мировых производителей, то урожайность в Соединенных Штатах выросла на 7%, в Аргентине снизилась на 24%, в Австралии и Южной Африке увеличилась на 4%. В Европе снижение было вызвано сокращением общей площади обрабатываемых земель с виноградниками и часто меняющимся климатом.